

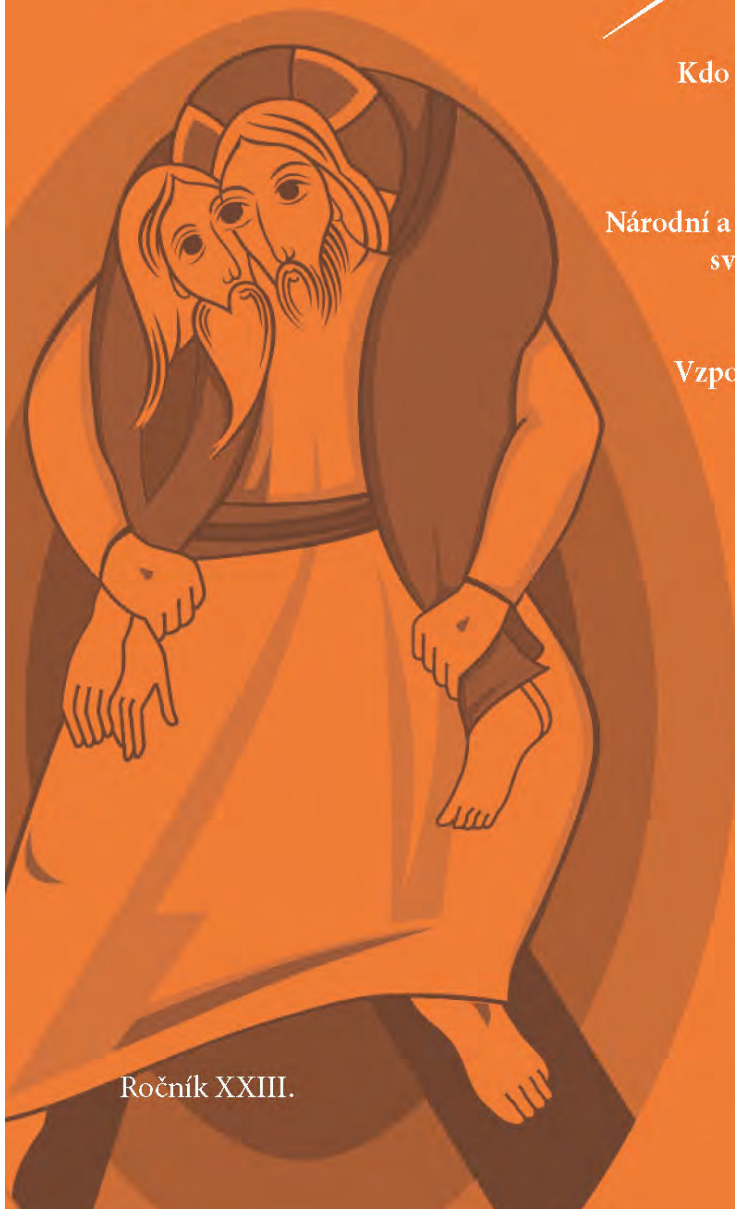
BUDOUCNOST CÍRKVE

Kdo jsou dnešní mladí lidé
a co hledají? –
Tony Anatrella

Národní a mezinárodní dimenze
světových dní mládeže –
Michel Remery

Vzpomínky na Světový den
mládeže v Krakově

Ročník XXIII.

3-4

říjen
2016

EDITORIAL

Milí čtenáři,

po delší době vás zdravím u nového čísla časopisu Budoucnost církve.

A co zde najdete?

Kdo jsou mladí lidé a co hledají? Na tyto otázky odpovídá francouzský psychoanalytik Tony Anatrella.

O počátcích, důležitosti a dalších rozměrech světových dní mládeže mluví Michel Remery, generální víceсекретář Rady evropských biskupských konferencí.

Světový den mládeže Krakov 2016. Vzpomínky účastníků na tento nezapomenutelný zážitek najdete na dalších stránkách.

Celé číslo je doplněno fotografiemi ze Světového dne mládeže v Krakově.

V případě, že máte jakékoli připomínky či postřehy k časopisu, pište na mail: mladez@cirkev.cz. Budeme vděční za vaši zpětnou vazbu.

Věřím, že se vám toto číslo bude líbit a těším se na setkání s vámi u dalšího čísla.

S přáním požehnaných dní

Veronika Lehrlová

BUDOUCNOST CÍRKVE, časopis pro podporu pastorační mládeže. Ročník XXIII., číslo 3-4. Vychází 5x ročně. Vydává: Asociace křesťanských spolků mládeže, z.s. a Sekce pro mládež České biskupské konference, Thákurova 3, 160 00 Praha 6.

Redakční rada: SCS. Lic. Kateřina Regendová, P. ThDr. Jan Balík, PhD., P. Mgr. Roman Kubín.

Šéfredaktor: P. ThDr. Jan Balík, PhD.

Redakce: Veronika Lehrlová, Marie Světníčková, Anna Brabcová a Jiří Novák.

Adresa: Thákurova 3, 160 00 Praha 6, tel.: 220 181 739, mladez@cirkev.cz.

Grafika: Martin Vocet

Grafika obsahu a sazba: Milan Čok

Tisk: Tiskárna Kleinwächter, Frýdek-Místek

Registrace MK ČR E 18746. ISSN 1803-8131.

Objednávky přijímá redakce časopisu. Rozšiřuje se bezplatně.

OBSAH

Editorial	2
Čas	3
Kdo jsou dnešní mladí lidé a co hledají?	4
Národní a mezinárodní dimenze světových dní mládeže	22
Krakov - místo, kde člověk na chvíli omládl	34
Krakov 2016	35
Błogosławieni miłośniemi albowiem oni miłosierdia dostąpią - Krakow 2016	36
Krakov 2016	38
Jaké to bylo v Krakově? Světové!	39
V. celostátní fórum mládeže	40
Nakladatelství Paulínky	42

ČAS

Jak se mě Boží milosrdenství dotklo na setkání mládeže v Krakově? Měl jsem čas. Žijeme v době, kdy nikdo (nebo tedy většina) nemá na nic (nebo tedy na mnohé) čas. Doba je uspěchaná a čas letí nějak rychleji. Slyšíme otázky typu: „Proč den nemá třicet hodinových fází?“ nebo „Proč mi schází osmý den v týdnu?“ a také někdy „Proč se Země točí tak rychle?“ a podobně. Učím se „mít čas“. Když někomu řeknu, že mám čas – nebo že mám dost času, obvykle na mě kouká jako cukrovka do cukrárny a nahlásá závidí. Co na to říct? Čas je od Boha. Čas je stejně spravedlivý ke všem. V Krakově se mě dotklo, že všichni (nebo snad téměř všichni) měli čas. Ať už byla mše svatá, modlitba růžence, korunky nebo křížové cesty, jiný program, účastníci měli čas se zúčastnit. Ať už se stálo ve frontě na cokoli, ať už se muselo někam jít nebo jet v přeplněné MHD, nevzpomínám si, že bych slyšel nadávání nebo jiné nevhodné komentáře. Když jsem zpo-

vídal, nemusel jsem se ohlížet na to, kolik kajícíků ještě stojí před zpovědnicí. Nezažnamenal jsem poznámku k tomu, že někdo měl dlouhé kázání nebo že mše svatá mohla být o půl hodiny kratší. Byl čas být jeden s druhým, druhý s třetím ..., a všichni společně.

A snad bylo minimum těch, které někdy během setkání ovládla obava, že něco nestihnou.

Čas je dar od Boha, času máme všichni dost. Jen je třeba umět si ho správně rozdělit. V Krakově nebyl čas na zbytečnosti a kraviny (pouze na krakowiny, časopis vydávaný v Českém národním centru). Mít čas je milost. Přeji nám všem, abychom měli čas si tuto milost denně vyprošovat a učili se s ní co nejlépe zacházet. To bylo pár slov o tom, co mi Bůh pomohl si uvědomit během SDM v Krakově.

P. Pavel

KDO JSOU DNEŠNÍ MLADÍ LIDÉ A CO HLEDAJÍ?

Tony Anatrella

Francouzský jezuita, o. Tony Anatrella, poradce několika papežských rad, psychoanalytik a odborník v oblasti sociální psychiatrie, byl u příležitosti Světového dne mládeže v Kolíně nad Rýnem (2005) požádán o vykreslení profilu dnešní mládeže ze sociologického a psychologického hlediska se zřetelem k vlivu ideologických hnutí a vztahu mladých lidí k církvi. Jeho obsáhlá esej nepozbyla ani po deseti letech aktuálnosti a platnosti.

ÚVOD

O mladých lidech budu mluvit na základě své psychoanalytické a psychiatrické praxe v kontextu západního světa. Je nutné dávat velký pozor, když se mluví o mládeži, abychom okamžitě nepřešli ke zevšeobecňování. Nicméně lze konstatovat, že existují psychologické a sociologické rysy, společné mladým lidem celého světa. Váha liberálního ekonomického vzorce, globalizace, změny v rámci páru i rodiny, prezentace sexuality, účinky hudby, televize a kinematografie ovlivňují a podstatně sjednocují mentalitu mladých lidí v téměř všech zemích.

Mladí lidé mají svoje křehkosti, ale přesto zůstávají otevření, disponibilní a velkodušní. Nejsou už vězni ideologií jako předcházející generace. Touží po autentických vztazích a hledají pravdu, ale poněvadž ji nenacházejí v realitě, doufají, že ji najdou v sobě. Takovýto postoj je vede k tomu, že se stahují do svých dojmů a do individualismu a slouží si sociálními vazbami i smyslem pro obecný zájem. Třebaže jim sociální kontext nepomáhá rozvinout pravou a vlastní duchovní dimenzi, jsou připraveni nasadit se pro velké věci.

1. Kdo jsou mladí lidé?

Zajímají nás mladí lidé ve věku 18 až 30 let, tedy v postadolescentním věku, kdy se chtějí stát psychologicky nezávislí a snaží se potvrdit své vlastní já. Abychom byli přesnější, každý z nás má potřebu být sám sebou a získat odstup od obdržené výchovy a sociálních tlaků. Dotyční mladí lidé mohou být společensky začlenění na poli studia či práce, anebo mohou prožívat velice nejisté profesionální či osobní situace – nezaměstnanost, psychologickou nestabilitu, svévolné chování a četné jiné životní problémy. Jejich častým přáním je získat sebedůvěru, zbavit se pochybností o existenci a osvobodit se od strachu, který v nich vyvolává myšlenka na citový závazek. Někdy se obracejí o pomoc na rodiče, ačkoli ve vztahu k nim zakoušejí určitou nechuť. Většina těchto mladých lidí ještě žije s rodiči¹, zatímco ti, kteří se už od rodičů odstěhovali, jsou na nich ekonomicky závislí. Často potřebují podporu, když se mají vyrovnávat s realitou, aby mohli přijmout sami sebe, přijmout život a začít jednat v realitě.²

Naši mladí rovněž hledají smysl života, na kterém by založili svou existenci. Většina z nich je relativně vzdálena starostem o ná-

boženství a často uznává, že jim o této oblasti chybí uvědomění a výchova. Na tyto mladé lidi ovšem působí sekty, terorismus a válka, které jim podávají zneklidňující a konfliktní vizi náboženství, zejména islámu. Náboženství je přitahuje a znepokojuje zároveň, protože se jim předkládá jako zdroj konfliktů ve světě, což je chybný výklad, protože zmíněné konflikty mají ekonomický a politický původ. Stále se totiž musíme učit, jak spolu navzájem žít a vycházet. A konečně, znalosti o křesťanské víře a církvi, kterými se tyto mladí lidé vyznačují, navazují na kliše a intelektuální konstrukty, které kolují ve společenských, televizních a kinematografických ztvárněních.

Ve společnosti, která z různých důvodů pěstuje pochybnosti a cynismus, strach a bezmoc, nevyzrálost a infantilismus, se někteří mladí lidé snaží přimknout k modalitám primárních gratifikací a jen obtížně dospívají ke zralosti – přičemž zralá je taková osobnost, která završila organizaci základních funkcí psychického života, a je tudíž schopna odlišit svůj vnitřní život od vnějšího světa. Mnozí mladí lidé, kteří dosud setrvávají ve stavu psychologického směřování, toto rozlišení vykonávají pouze s obtížemi – dění a realitu vnějšího světa často nahrazují svými pocity a představami. Tento jev ještě zesiluje a sytí psychologie médií, která prostupuje virtuálním duchem a světem, stvořeným z videoher a internetu. To vše mladé lidi přivádí k životu v pomyslném a zdánlivém světě bez kontaktů s realitou, kterou se nenaučili poznávat a která je sklíčuje a působí jim zklamání. Tito mladí lidé přistupují k životu hravě a hlavně o víkendy mají potřebu flámovat a hýřit, aniž by vlastně dobře věděli, proč. Tímto způsobem vyhledávají všezahrnující prostředí, které jim dává pocit, že skutečně jsou. Je nicméně nutné ověřit, zda tyto prožitky skutečně vytvářejí pravé vztahy a při-

spívají k citovému a intelektuálnímu obohacení osobnosti. Mladí, kterými se zabýváme, jsou výrazně ambivalentní – na jedné straně totiž chtějí nalézt způsob, jak vstoupit do reality; zároveň však před ní prchají.

Citový život mladých lidí je poznamenán mnohým váháním – počínaje identitou, pohlavím, rodinou. Mladí lidé často prožívají velký emocionální zmatek a nikoli pokaždé dokážou rozlišovat mezi přitažlivostí na rovině přátelství a homosexuálními sklony. Koedukace, kterou zakoušeli už od dětství, může v postadolescentním období zkomplikovat vztah mezi mužem a ženou. A konečně také výrazný nárůst rozvodů jistě nepřispívá k důvěře v druhého člověka a budoucnost.

Tyto osobnosti jsou výsledkem výchovy, školní docházky a někdy také katecheze, která dostatečně neformuje inteligenci. Dnešní mladí lidé uvyklí trvalému životu na citové a smyslové rovině, na újmu rozumu, chápáního jako poznání, paměť a reflexe. Snaží se získat všechny možné smyslové vjemy – jako ty zakoušené prostřednictvím drog. Namísto toho, aby řekli: „myslím, tedy jsem“, svým chováním vyjadřují: „zakouším pocity, což mne uklidňuje“. Když pak najdou dospělě, kteří jsou skutečně dospělí, umí stát na svém místě a předávat životní hodnoty – jako to dovedl papež Jan Pavel II., mladí lidé naslouchají tomu, co se jim zde předává z křesťanství, a očekávají, že z toho budou moci čerpat podněty.

2. Sociální kontext, který zvýhodňuje psychologickou závislost

Dnes jsme svědky skutečně paradoxního jevu, který zasahuje do téměř všech kulturních oblastí – na jedné straně se usiluje o co nejrychlejší samostatnost dětí, už od jeslí a mateřské školky, na druhé straně setkáváme adolescenty a především postadolescenty, kteří jsou jen stěží schopni psychické separa-

ce, třebaže – podle svých vlastních slov – by se jí rádi zhostili. Hledají proto psychologickou, sociální a duchovní oporu, aby se zbavili tohoto handicapu.

2.1. Společnost napomáhající infantilismu

Současná výchova vyrábí jedince, kteří příliš lpí na věcech a lidech – jsou to tedy závislé bytosti, ačkoli ony samy to popírají. Jejich touhy a očekávání byly v dětství natolik podněcovány – na úkor vnější skutečnosti a objektivních požadavků, až nakonec věří, že vším je možné manipulovat výlučně v závislosti na vlastních subjektivních zájmech. Na počátku adolescentní fáze, kdy jim chybí dostatečné zdroje a systém vnitřní opory, pak tíhnou k tomu, že vyvíjejí závislostní vazby v párových nebo skupinových vztazích. Jestliže razím termín „baby páry“,⁴³ činím tak proto, abych poukázal na jejich afektivní ekonomii, která nikoli pokaždé rozlišuje infantilní sexualitu od sexuality, zaměřené na objekt. Mladí lidé přecházejí od příchyllosti k rodičům k citové příchyllosti, přičemž zůstávají v témže citovém režimu.

Oprávněná starost o kvalitu vztahu k dítěti vedla k tomu, že se výchova příliš zaměřila na citový blahobyt, a to někdy na újmu okolní skutečnosti a jejího poznání, kulturních kodexů a mravních hodnot – tedy aniž by mladým lidem napomohla k vnitřnímu utváření. V důsledku toho mladí lidé mají náklonnost k narcistické expanzi spíše než k pravému osobnostnímu rozvoji, čímž se jistě vyvíjejí tvárně a sympatické osobnosti, které jsou však mnohdy povrchní, ne-li přímo insignifikantní, nemající smysl pro hranice a skutečnost. Mohou působit drze kvůli přílišně důvěrnému chování, které vzniká tím, že si pletou osobní a sociální kód, zapomínají na smysl pro hierarchii, autoritu, posvátno, či neberou v úvahu sociální kon-

vence a pravidla slušné mluvy. Někteří z nich si nikdy neosvojili pravidla sociálního soužití – od pravidel silničního provozu až po rodinné zvyklosti a společenské rituály.

Dospělí, kteří se vynasnažili, aby jejich dětem nic nechybělo, přivedli mladé lidi k víře, že musí nutně uspokojit všechny své touhy a zaměřovat je s potřebami. Avšak účelem přání není jejich budoucí realizace, nýbrž skutečnost, že jsou zdrojem inspirace. Tím, že mladí lidé nikdy nezakusili nedostatek, ze kterého se odvíjejí touhy, jsou nerozhodní a nejistí. Je pro ně namáhavé získat odstup od obvyklých referenčních objektů a odlišit se od nich, aby mohli prožívat svůj vlastní život. Růst znamená psychologicky se oddělit, opustit dětství a dospívání, ale pro mnohé je tato separace obtížná, protože oddělení psychického prostoru mezi rodiči a potomky je nezřetelné.

Příznačné je v tomto smyslu svědectví osmadvacetiletého Laurenta, ženatého otce jednoho dítěte:

„Zařazují mne mezi dospělé, ale já se s tím neztotožňuji a necítím se zapojený do světa dospělých. Těžko si tuto dimenzi osvojuji a prožívám sám v sobě rozpor – vnitřně se cítím jako dítě nebo dospívající, který prožívá nesmírnou úzkost, ale navenek už jsem dospělý a v práci tak se mnou nakládají. Ve společnosti nám nic nepomáhá k tomu, abychom dospěli.“

Je rovněž pravdou, že dětství a dospívání se idealizuje. Společnost tak vnucuje zdání, že na růstu a dospělé existenci není nic příjemného, čímž je náročnější zbavit se dětských způsobů uspokojení a přejít k vyšší úrovni satisfakce.

2.2. Prodlužování průměrného věku

Prodlužování života vede k předpokladu, že jedinec má dost času na to, aby přijal svo-

je životní závazky a připravil se na ně. Výrazněji než v minulosti tak průměrná délka života vytváří objektivní podmínky k trvalému mládí, přičemž mládím se míní období nerozhodnosti, chybějícího rozlišování mezi vlastní osobností, druhými a realitou, či sexuální nevyhraněnosti, anebo iluze, že většina možností zůstává stále otevřena. Toto vágní pojmání existence, vlastní dospívání, je velice na pováženu u postadolescentů, kteří jsou ve svých motivacích natolik nejistí, že si nedůvěřují. Někteří mladí lidé trpí tímto stavem a obávají se určitého odosobnění ve vztazích s druhými. Mnozí od-souvají termíny, žijí v provizoriu a zároveň nevědí, zda budou moci pokračovat v tom, co v různých životních oblastech začali. Jiní zase prožívají mládí sebeúčelně a jako trvalý stav.

Dnešní mladí lidé skutečně procházejí procesem dozrávání, který vyžaduje delší čas a vyznačuje se neustálými odklady, tedy dočasným pozastavením lhůt a povinností, vázících se k přechodu do dospělosti. Ti mladí lidé, kteří po dospělosti obzvláště netouží,⁴ své mládí neberou jako přípravu na vstup do dospělého života, nýbrž jako časový úsek, který má hodnotu sám o sobě a v sobě. Zatímco v minulosti se mládí prožívalo v poměru k následujícímu životu a samostatné existenci – a bylo tedy přípravnou etapou – za našich dnů takto protrahované mládí vyvolává nerozhodnost v životních volbách. Někteří mladí lidé raději oddalují konečná rozhodnutí, čímž zpožďují vstup do dospělého života a přijetí definitivních závazků. Jelikož si mládež neklade otázky o autonomii, necítí se zavázána k zásadním volbám. Na druhé straně zaznamenáváme silnou tendenci k experimentování v některých životních odvětvích – mladí lidé tak kupříkladu opouštějí rodinu, aby se do ní vrátili v případě nezdaru či obtíží. Základní rozdíl

v porovnání s předchozími generacemi (které podstupovaly přesně vymezené volby podle přesně daných priorit) spočívá ve sklonu prožívat současně různé aspekty života, které si někdy protirečí, aniž by se stanovila hierarchie osobních potřeb a hodnot. Někteří mladí lidé jsou dnes velmi závislí na potřebě prožitků a zkušeností. Kvůli chybějícímu předávání hodnot a ponaučení se domnívají, že se o životě vlastně nic neví, že je nutné vše objevit a takříkajíc „vynalézt“. Z tohoto důvodu mají často nejasnou identitu, která se přizpůsobuje množství souběžných podnětů, ať již jsou kontraproduktivní, anebo naopak plodné.

2.3. Zkrácené dětství, prodloužené dospívání

Jeden z největších paradoxů našich západních společností spočívá v tom, že nutíme děti k příliš rychlému růstu a současně je povzbuzujeme k tomu, aby zůstaly adolescenty, jak nejdéle to bude možné!⁵ Děti jsou nuceny k adolescentním postojům ve věku, kdy ještě nemají psychické kompetence k tomu, aby se jich mohly zhostit. Tímto způsobem dospívají k předčasné zralosti, která nicméně není zdrojem pravé zralosti, a vynechávají psychické úkoly, vlastní dětství, což je může oslabit v jejich budoucí autonomii, jak dokazuje nárůst depresivních stavů u velkého množství mladých lidí.

Sami postadolescenti si stěžují na nedostatky vnitřních i sociálních opěrných bodů – zejména pak ti, kteří s čerstvým diplomem nastupují do firem, kde na nich ihned leží zodpovědnost. Také u některých mladých lidí mezi 26 a 35 lety se vyskytují existenční deprese, protože nemají referenční vzory dospělosti, které by jim pomohly sladit vlastní existenci s realitou. Období mládí bylo odjakživa poznamenáno jistou nevyzrálostí, což není nic nového. Dříve však

tuto nevyzrálост kompenzovala společnost, protože se stavěla na stranu dospělých, čímž podněcovala k růstu a dosažení životní reality. Dnes však společnost poskytuje mnohem menší oporu a nechává každého, aby si poradil sám. Zároveň však šíří přesvědčení, že lze ustrnout v prvních stádiích života, aniž by bylo nutné je zpracovat, anebo vnucuje povinnost příliš brzkého prožívání určitého počtu zkušeností. Musíme umět říci adolescentovi, který se chová jako raně dospělý, že na to ještě nemá věk, čímž jej umístíme do správné historické perspektivy evoluce a dozrávání. Pouze takto bude schopen získat temporální zralost.

3. Psychické úlohy k řešení

Již několik let jsme svědky změn v osobnostním vývoji mladých lidí. Většina dospívajících⁶ prožívá poměrně dobře proces vlastní puberty a adolescence, aniž by narážela na skutečné obtíže, kromě několika vzácných výjimek. Naproti tomu je často mnohem delikátnější situace postadolescentů mezi 22 a 30 lety, která je subjektivně konfliktní a zmítá se ve spleti psychických bojů, se kterými jsme se předtím setkávali a léčili je u adolescentů (18 - 22 let). Ke konfrontaci vlastní osobnosti s vnějším životem se tak navíc druzí vnitřní konflikt.

3.1. Sebedůvěra

Potřeba poznat sám sebe a důvěřovat si je tužbou, která je tomuto věku vlastní. Avšak pod tíhou nevyřešených otázek a neúspěchů může být smysl pro vlastní osobnost opětovně zpochybněn. Subjekt se náhle cítí křehčí, protože už není s to zaručit vlastní kontinuitu, jak tomu bylo v minulosti. Snaží se tedy být sám sebou a je velmi citlivý vůči všemu, co v něm není autentické. Psychický vývoj u postadolescentů se v zásadě uskutečňuje členěním psychického života ve vztahu k okolnímu prostředí. Okolí může vyvolat

a znovu aktivovat úzkost a zábrany, které se kupříkladu váží k pocitu nemohoucnosti. Ten se pak tlumočí do obavy, že nelze vstoupit do reality, a projevuje se agresí vůči sobě či vůči rodičovským figurám, které zde zastupují svět dospělých. Toto všechno může podnítit antiinstitucionální či protispolečenské postoje, ale také vyvolat problémy ve schopnosti sebedocení (která se pojí k sebeúctě či sebestohrdání) a potřeby rodičovského uznání, zejména z otcovy strany. Subjekt může být v tomto věku dosud velmi zaměřen sám na sebe a vyhýbat se vnější realitě, kterou někdy nedostatečně anebo nesprávně zvnitřnil – zkouška, kladená realitou, mu nahání strach. Jakmile naráží na hranice skutečnosti, hrozí mu, že pozbyde rovnováhy a oddá se depresivním myšlenkám, aniž by se mohl ztotožnit s nějakým předmětem zájmu nebo lásky. Jednou z těchto hranic je čas. Katecheze může napomoci mladým lidem, aby se naučili milovat život, podle vzoru Krista, který se vtělil do světa a zjevil nám, že jsem Bohem povoláni k životu a lásce.

3.2. Vztah k času

Před postadolescenty stojí psychické úkoly, které jim povolí vstup do termorální zralosti, jež se však ve věku mezi 24 a 30 lety jeví zároveň jako určitá obtíž. Mladí lidé namísto aby vytvořili životní návaznost propojením minulosti, přítomnosti a budoucnosti, žijí v jakési časové bezprostřednosti bez konce. Přecházejí z jednoho okamžiku do druhého, z jedné události do druhé, ze situací a rozhodnutí učiněných na poslední chvíli, až k momentu, v němž si kladou otázku, zda v tom, co prožívají, existuje nějaká důslednost. Tato chvíle nicméně nastane za předpokladu, že svou existenci nevybudovali natolik fragmentárně, aby byli vůbec schopni provést její syntézu.

Nevyzrálост v pojmání času tak mnohdy postadolescentům nepovoluje projekci do budoucnosti, což je může trápit. Nikoli však ze sociálních či ekonomických příčin, nýbrž protože na psychologické rovině nejsou schopni předvídat a hodnotit jak své projekty, tak důsledky událostí a svých činů – právě vzhledem k tomu, že žijí jediné přítomnosti. Někteří mladí lidé, pokud ještě nedospěli ke zralosti v otázkách času, obtížně rozvíjejí dějinné vědomí. Nedokáží svůj život zasadit do dlouhodobého projektu, anebo se toho obávají, a proto v mnoha oblastech nejsou schopni vyvinout smysl pro závazek. Lehčeji se jim žije v nahodilosti a intenzitě jednotlivých situací, než v životní stálosti a kontinuitě, která se vypracovává v čase. Každodennost se jeví jako očekávání výjimečných momentů, zatímco by měla být místem, ve kterém se sprádá závaznost vlastní existence. Smysl pro závazek si začínáme vštěpovat v solidárním chování a projektech ve službě druhým lidem v rámci křesťanského společenství. Takto si osvojujeme, že svým úsilím vstupujeme do dějin, přičemž můžeme čerpat podněty z dějin spásy, které se nám odhalily v Ježíši Kristu, a uvažovat nad nimi.

3.3. Obydlet prostor svého nitra

Velmi mnoho mladých lidí se namáhavě zabývá ve svém psychickém životě a prostoru svého nitra. Mohou vnímat nechuť z toho, že v sobě zakoušejí různé pocity, které neumějí identifikovat, anebo naopak tyto vjemy vyhledávají mimo okruh lidských vztahů a činností.

Stále častěji se setkáváme s osobnostmi, podléhajícími impulzivité a trvalé aktivitě. I v těch nejšťastnějších případech si sotva uvědomují, že činnosti má předcházet rozvažování, které ji zprostředkovává a vyvolává. Poněvadž mladí lidé nevládnout potřebnými vnitřními a kulturními zdroji, ani náležitou

schopností rozumové úvahy, často si stěžují na nedostatek soustředění a námahu z dlouhodobé intelektuální práce. Projevuje se tak chudoba jejich vnitřního světa a psychických interakcí. Reflexe v nich vyvolává neklid. Potřebují vychovávat svou vůli, které hrozí, že bude slabá a nestálá.

Je pro ně skličující, když nastolíme otázky a problémy, které je třeba řešit – kupříkladu užívání drog, ze kterých se snaží čerpat podněty, sebekontrolu a nejlepší možný osobní výkon. Raději se utíkají do činnosti a opakování se uchylují k problematickým úkonům – nikoli kvůli vyhledávání slasti, nýbrž aby se zbavili vnitřního napětí, začali od nuly a zamezili niterným pnutím. Zbavují se tak nejenom svých vnitřních dějů, ale vůbec samotného chodu svého nitra.

U dnešních postadolescentů se často vyskytuje nedostatek důvěryhodných a schopných objektů ztotožnění, vhodných k tomu, aby rozvinuli psychický materiál, na jehož základě si pak budují své vnitřní bohatství. Zde narážíme na problém předávání kulturních, mravních a náboženských hodnot. Nedostatek niternosti vede k úzkostným duševním stavům, které spíše reagují na primární stadia pudů, než aby formovaly duševní život.⁷ Naprostá většina mladých lidí, kteří v životě hledají potravu pro niterný život, přitom vychází ze subjektivního vnímání, a nikoli z velkých náboženských či morálních tradic, kterým zůstává poměrně vzdálena.

U mnoha mladých lidí převažuje narcistní smýšlení, kde si každý musí vystačit sám se sebou a vše vztahovat k sobě, podle aktuální „všepsychologizující“ módy. Navozuje se tak domněnka, že každý může utvářet sám sebe na základě svých nálad a pocitů, spíše než podle principů rozumu, srozumitelného slova, předávaného křesťanskou vírou, a život-

ních hodnot. Sebemenší existenciální obtíž se vysvětluje psychopatologicky a má se za to, že spadá na pole psychoterapie – tento chybný úhel pohledu pak proniká do forem psychologicko - duchovního doprovázení, anebo do obřadů uzdravování. Je přinejmenším pomýlené, aby psychoterapie jednala v obou těchto oblastech – psychologické a náboženské. Také termín „resilience“ (*psychické houževnatosti, pozn. překl.*)⁸ je pouze novou iluzí narcistních osobností. Je to poněkud zmatený pojem, který se snaží odůvodnit skutečnost, proč jsou někteří jedinci v krizích odolnější a zdatnější než jiní, třebaže křesťanství odedávna dokazovalo, že člověka nelze zredukovat na jeho determinismus. Ve světě bez morálních a náboženských zdrojů bude „resilience“ brzy překonána, protože k opětovnému pozvednutí je zapotřebí vnitřního dynamismu, který se může utvořit a sytit pouze za přispění vnějšího světa. Subjekt nemůže vytýčit svůj vnitřní život v soukromí sám se sebou, nýbrž pouze ve vzájemném vztahu s objektivní dimenzí.

Katechezi i náboženské výchově proto hrozí, že se do nich otiskne vládnoucí subjektivismus, především, když se hlásá, že neexistuje objektivní zjevení Božího slova, nýbrž že se toto Slovo projevuje pouze v subjektivně prožívané víře. V tomto kontextu pak Ježíš není než „prorok“ anebo „mudrc“ jako mnozí jiní. Je zcela zbaven své zprostředkující role mezi Otcem a lidmi, kterou má jako Boží Syn. Někteří mladí, které strhuje toto imanentní a subjektivní vnímání Boha, podobného pohanskému božstvu, se angažují v mezináboženském dialogu (který si pletou s ekumenismem) ve školních a univerzitních farnostech. Bez poučení o vlastní křesťanské víře mísí ideje různých vyznání, jako by šlo o téhož Boha. Vzhledem k tomu, že rozumově nezvnitřnili víru v trojičního Boha, budují náboženský diskurs podle stejných

mechanismů, jakými směřují vztahy – spo-léhají se na snášenlivost, zaměňují prostory, razí rovnostářství – aby se nemuseli odlišovat – a vyjadřují se jazykem smyslů. Avšak různé názory o podobě Boha v různých náboženských vyznáních nepropůjčují člověku, sociálnímu životu a víře tentýž smysl.

Většina západních společností nepřikročila k předávání hodnot, čímž zpochybnily základy, na kterých se samy vyvinuly. Křesťanství bylo častokrát vyhošťováno, ačkoli právě ono přispívá k budování sociálních vazeb a utváření vnitřního života jedinců. Současná krize duševního života začíná právě vinou této chybějící křesťanské iniciace, aby později vyústila v individualismus a psychologický subjektivismus. Ideologická psychologizace společnosti je zhoubná, poněvadž jedinci se až do úpadu analyzují a sdílejí. Subjektivní reflexe může být v některých případech nezbytná, avšak nesmí být výlučná. Je třeba, aby bylo možné utvářet život také s ohledem na jiné dimenze, kromě vlastního já. Tyto rozměry – sociální, kulturní, morální a náboženský – rovněž jedince odkrývají a propůjčují mu dynamiku. Je nutné, aby život mohl být pojímán jako kontext všech těchto dimenzí, aniž bychom se uzavírali do psychologizujících přístupů, které jsou dnes v módě.

Katecheze, výchova ke smyslu pro modlitbu, liturgii a svátostný život mohou mladým lidem pomoci, aby si přisvojili vlastní nitro, své psychické i fyzické prostory. Křesťanské obřady, předměty a symboly mohou být účastny na zmíněném utváření niternosti – a právě proto si jich, k velkému překvapení dospělých, mladí lidé tolik cení. Vnitřní život se tak totiž utváří ve vztahu s vnějškově zpřítomněnou skutečností. Této role se zhošťuje také Boží slovo, předávané církví, neboť uvádí mladé lidi do vztahu k Bohu. Setkáváme se s Ním díky lidskému zprostředko-

vání, které započalo Kristem, a tak se stalo znamením Boží přítomnosti. V důvěryplné modlitbě, vedené a podporované církví, se ustavuje privilegovaný vztah mezi Bohem a těmi, které povolává, aby Jej poznávali. Modlitba je tyglíkem lidské niternosti, jak už vícekrát dokázaly Světové dny mládeže. V tomto směru tedy existuje výchovné úsilí, v němž je nezbytné pokračovat.

4. Citový život mladých lidí

4.1. Stav afektivity všeobecně

Soudobé psychologické směry jsou ovlivňovány sociálními reprezentacemi, které se zaměřují na neuspořádaný citový a sexuální život. Vyjadřování citů musí být bezprostřední, jako třeba telefonát anebo připojení k internetu, aniž by se musel ctít smysl pro budování vztahu a jeho lhůty. Také sdělovací prostředky a film podávají sexualitu jako cosi lehce přístupného, okamžitého a přímíseného.

Někteří mladí lidé jsou rovněž ovlivněni odlukou nebo rozvodem svých rodičů, které vtiskly do jejich psychického života nedjednotnost, nedostatek důvěry v druhého člověka a někdy také v budoucnost. Dnešní osobnosti si nárokují automii, avšak zároveň se neumí odloučit od předmětů svého dětství. Problém se přenáší na lidi, se kterými se rozcházejí, jakmile se vyskytnou nesnáze. Tito mladí lidé mají paradoxně strach z odmítnutí a potřebu ujišťovat se o svém obraze, který jim vysílají druzí. Tento postoj je výsledkem rozvráceného rodinného života, který se šíří Západem.

A konečně mladé lidi poměrně silně ovlivňuje sexuální exhibicionismus, který vládne prostřednictvím pornografie a zjednodušování sexuality na nerelacionální pud. Nedávné studie prokázaly, že 75% filmů, které diváci sledují po kabelové televizi, jsou por-

nografické, přičemž v nich přibývají stále násilnější a agresivnější scény. Toto procento se ještě zvyšuje (na 92%) v hotelech, kde jsou zákazníci daleko od domova. Rozšíření obrazů se sexuálním podtextem ukazuje, že žijeme v erotické společnosti, která v jedincích vyvolává trvalé sexuální vzrušení, čímž vážně podmiňuje proces, jakým mladí lidé zpracovávají vlastní pohlavnost. Mnozí mladí lidé totiž navštěvují internetové pornografické stránky a – sycení tímto typem zkušeností – se uzavírají do imaginární a násilné sexuality, ve které převládá masturbace. Ta je však prožívána jako neúspěch, protože znemožňuje dosáhnout druhého člověka, a může tak zkomplikovat zpracování sexuálního puzení. Pokud masturbace přetrvává dlouhodobě, je vždy příznakem citového problému anebo nedostatku pohlavní zralosti – následný život v páru pak může po sexuální stránce poznamenat tato závislost na narcistické sexualitě.

Většina mladých lidí nicméně projevuje vnímavost vůči učení, které jim odhaluje smysl lidské lásky, života v páru a rodině, což dokazuje jejich potřebu naučit se milovat a stávat se tvůrci lidských vztahů i života.

4.2. Od koedukace k jednopohlavnosti

Mladí lidé si navykli na koedukaci, která však – navzdory vkládaným nadějím – nepřispěla k rovnému a kvalitativně lepšímu vztahu mezi muži a ženami, nýbrž naopak podpořila zmatek v sexuální identitě a váhání ve vztahových záležitostech. Sklízíme tu ideologické plody feminismu, který zaměňuje stejnost pohlaví – jež neexistuje – s rovností mezi lidmi. Severoamerický feminismus spolu s Beauvoirovou vyzývá k nenávisti vůči mužům a k odmítání plození, čímž podnítily puritánství a nové zábrany, které sebemenší gesto, slovo či pohled vykládají jako pokus o sexuální útok

a obtěžování, ne-li přímo znásilnění. Kromě těchto úchylek, které se postupně dostávají do evropských zákonů, byla ženská plodnost prezentována jako handicap a jako rozměr, který nesmí vstoupit do definice ženskosti. Koedukace byla podmíněna tímto typem feminismu, který mladé lidi nepřivedl k tomu, aby se naučili prožívat vztah v páru, tvořeném mužem a ženou. Je to tedy koedukace, která kolísá mezi unisexuální (sexuálním zmatkem) a oddálením jedinců do životní nezanadosti a izolace.

Větší část postadolescentů strávila své dětství koedukovaně. Dalo se lehce předpokládat,⁹ že koedukace, která nikdy nebyla domyšlena z hledisek diferenciální psychologie a pedagogiky, zapříčiní vznik nových zábran mezi chlapci a dívkami a proměnu sociálních vazeb. Teprve dnes začínáme chápat obtíže, které klade, a zbavovat se moralismu, který ji vyvolal. Existují totiž věková údobí, ve kterých je koedukace vhodnější než v jiných. Zkušenost nám znovu ukazuje, že během adolescence je koedukace nátlakem, který brání v rozvoji inteligence, afektivity a sexuality. Často totiž vede k činům sexuální agrese a svádění, anebo se z ní naopak jiní mladí lidé vymaňují, aby se mohli setkávat jenom s mluvčími téhož pohlaví. Odpovídá to potřebě ujistit se o vlastní identitě a konfrontovat se s jejími příslušníky, zatímco koedukace ústí do pohlavního zmatku. Koedukace rovněž přispěla k váhání ve vztahu mezi muži a ženami v postadolescentní fázi. Stejně tak paradoxně podpořila život ve svobodném stavu a formy reaktivní homosexuality, jejichž cílem je odlišit se od druhého pohlaví a ujistit se o vlastní pohlavní identitě. Děti a dospívající potřebují, aby mohli zpracovat svou tendenci k pohlavnímu spojení, zatímco koedukace už je do něj uzavírá, čímž jim brání, aby získali smysl pro pohlavní rozdílnost a vztah od subjektu k subjektu.

Mladí lidé tak v průběhu dospívání prožívají sentimentální vazby a provizorní párové vztahy, ne-li přímo sexuální zkušenosti. Jejich citové a pohlavní probuzení tedy začíná citovou volbou, která obvyčně nijak nepokračuje, anebo přežívá jako kamarádský vztah bez sexuálních projevů. Když by se ale v okamžiku postadolescence mladí lidé mohli zavázat v citově sexuálním vztahu, nastává pravý opak – často zakoušejí potřebu scházet se s nezanadanými lidmi téhož pohlaví, kteří se stávají jejich sociálními partnery v rozhovoru a se kterými sdílejí různé činnosti a chvíle zábavy. Poté, co zakusili citové vazby, které nikam nevedly a končily oidipovsky, v postadolescenci chtějí prožívat citový život na sociální rovině a zachovat odstup od druhého pohlaví, což během dospívání nemohli učinit.

Někteří mladí – ale rovněž méně mladí – dospělí lidé tak začínají objevovat nezbytné oddělování pohlaví. Kupříkladu ženy cítí potřebu setkávat se, povídat si, sdílet různé aktivity nebo si vyjít „mezi námi děvčaty“, tedy bez partnerů. Muži dělají přesně totéž a střeží si místa a činnost, které patří pouze jim. S tímto jevem se setkáváme také ve změně situaci společného bydlení – pracující mladí lidé mezi 25 a 35 lety si často pronajímají byt, který sdílejí s jinými muži nebo dívkami, avšak jen zřídka s jedinci opačného pohlaví. Je proto důležité, aby se jak muži, tak ženy mohli strukturovat ve své příslušné identitě, o což by se výchova měla starat už od dětství.

4.3. Strach ze závazku

Pro páry mladých lidí je dnes typická nejistota a dočasnost, pokud se jejich vztah zakládá výhradně na potřebě ochrany a jistoty a na citové nestabilitě, aniž by se tyto prvky včleňovaly do životního projektu a smyslu pro lásku.

Současná mentalita mladým lidem nezjednodušuje jejich úlohu, protože jako normu k nakládání s citovými a vztahovými problémy v rámci páru předkládá odluku a rozvod. Ve Francii zákon o konsenzuálním rozvodu z roku 1974 ještě více rozšířil a znormalizoval rozvod, který je sociální metlou. Společnost, která ztrácí smysl pro závazek, pro zpracování konfliktů a různé vývojové fáze, se zbavuje své budoucnosti a trvání. Rozvod se stal jedním z důvodů citové nejistoty jedinců, která se promítá do sociálních vztahů a ovlivňuje to, jak mladí lidé vnímají smysl pro závazek ve všech oblastech života. Veřejná moc v úmyslu ještě více zpřístupnit rozvod setrvává pouze u příznaků, aniž by viděla příčiny, které by vyžadovaly zásah. Ještě méně si všímá, jaké důsledky přinášejí zákony, které podřívají sociální vazby.

V psychice mladých lidí převažuje strach z citového závazku nad smyslem pro trvalý vztah, vůči kterému jsou nejistí, váhaví a skeptičtí. Mladí lidé se domnívají, že si bez závazků uchovávají svobodu, zatímco tak v důsledku svobodu odmítají, neboť pouze v závazku objevujeme a uskutečňujeme svou svobodu. Prodlužovanou nezadaností mladí lidé uvykají osamocenímu životu, který si sami organizují. Někteří pak s námahou přijímají dlouhodobou přítomnost druhého člověka ve svém každodenním životě – vyvolává v nich úzkost a mají pocit, že pozbývají svobody. Střídají tedy období, kdy žijí společně s druhými, a období životní osamělosti. Myslí si, že v 35 letech ještě nejsou dostatečně připraveni k trvalému závazku a že potřebují čas. Čím více však čas plyne, tím méně se mentálně uschopňují k vazbě na člověka, o kterém si ostatně myslí, že ho milují.

Průzkumy nicméně dokazují, že většina mladých lidí pomýšlí na manželství a založení rodiny, ačkoli mnohdy neví, jak utvářet

vztah v čase. Chtěli by jej ustálit ihned na počátku a vyřešit všechny problémy, spojené s přítomností i budoucností. Mladí lidé se nepochybně potřebují učit věrnosti a zakoušet ji v každodenním životě. Věrnost je hodnota, která z jejich strany sklízí jednomyslný souhlas, ačkoli dnešní sdělovací prostředky ji nedoceňují. V poselství předávaném společností spíše převažují strach z manželství a obavy z plození dětí. Mladým lidem to nepomáhá k sebedůvěře a ještě méně k důvěře v život, který by se podle mnoha z nich měl omezit a vyčerpávat pouze jejich osobním příběhem.

Společnost ani její zákony (ve Francii „občanský pakt solidarity“, *pacs*, který propůjčuje právní status antinomickému a často provizornímu vztahu) skutečně nepodporuje smysl pro trvání a závazek ve vztahu, nýbrž spíše pěstují citovou nestabilitu a křehkost sociálních vztahů, namísto toho, aby hájily manželství. Přesto však mnozí mladí lidé potřebují vědět, jak obstát vůči tomuto fragmentárnímu pojmání času a prozatímnosti.

Žijeme ve společnosti, která rozsévá pochybnosti o myšlence, že závazek ve jménu lásky je možný. Mladí lidé po takovém závazku touží, a proto potřebují doprovázení, aby uměli odhalit možnosti a cesty kýžené věrnosti.

4.4. Psychická bisexualita

Postadolescent se rovněž musí vyrovnávat s psychickou bisexualitou, která je výsledkem jeho ztotožnění se dvěma pohlavími, a nikoli toho, že by zároveň byl mužem i ženou. Takto může zvnitřnit svou sexuální identitu a vydat se na cestu směrem k heterosexuality. Psychická bisexualita je schopnost vstoupit do vztahu s druhým pohlavím a být koherentní se svou pohlavní identitou nejenom v sociálním, nýbrž také citovém životě. Jak už bylo řečeno, v období

postadolescence vstupuje psychický život do interakce s vnější realitou. Avšak současná společnost často zaměňuje jediné dvě existující pohlavní identity – mužskou a ženskou – s jinými sexuálními tendencemi o více složkách anebo se sexuálními praktikami, které odkazují na pudovou roztržičnost. Nesmíme si plést identitu a sexuální orientaci, zejména pokud orientace stojí v rozporu s pohlavní identitou. Jinak totiž není lehké najít svou identitu a koherenci na sexuální rovině, zejména pokud se homosexualita hodnotí a prezentuje jako alternativa k heterosexuálnosti. Zpracování psychické bisexuality je tak ohroženo. Vzhledem k tomu, že vztahy mezi muži a ženami se komplikují až do té míry, že podporují svobodný stav typu „každý ve své domácnosti“, sociální model homosexuality se pak bagatelizuje.

Mnozí adolescenti a postadolescenti jsou neklidní a nestálí, když se mají s psychickou bisexualitou vyrovnávat. Někteří si vykládají jako ustavenou a trvalou homosexualitu svou přechodnou ambivalentnost, která se v dospívání často vyskytuje. Domnívají se, že jsou homosexuální, aniž by si to přáli či chtěli, a někdy přecházejí s činům, což je psychicky oslabuje. Je samozřejmé, že všichni jedinci prožili homosexuální identifikaci, aby posílili vlastní pohlavní identitu, počínaje rodičem stejného pohlaví; pokud však tato identifikace končí nezdarem, hrozí její erotizace a vyústění do homosexuality. Je třeba pamatovat, že volba homosexuálního objektu, související s psychickým životem, není totéž co homosexualita, na kterou se subjekt může případně orientovat.

Homosexualita není „variantou“ lidské sexuality, srovnatelná s heterosexualitou, nýbrž je to výraz nevyřešeného konfliktního napětí v rámci tendence, která je vzdálena pohlavní identitě.

Výchova ke smyslu pro druhého člověka a ke smyslu pro rozdílnost mezi mužem a ženou je klíčovým bodem, ve kterém odhalujeme pravý smysl pro odlišnost.

5. Mladí lidé a vliv nových ideologií

Pád politických ideologií, nástup liberalismu konzumních společností a nárůst individualismu vedly k tomu, že si dnešní mladí lidé neváží politické aktivity a systému demokratického zastupitelství. Velké společenské výzvy byly vytěsněny subjektivními a dílčími požadavky. Na druhé straně je třeba poznamenat, že politická činnost ztrácí v očích mládeže kredit, pokud už není schopna sledovat všeobecné zájmy. Tedy docenit manželství, rodinu složenou z jednoho muže, jedné ženy a jejich dětí, školu a výchovu, občanskou a morální formaci, sociální a profesionální začlenění nových generací, kvalitu životního prostředí, smysl pro spravedlnost a mír – což jsou pouze některé z projektů, jak probudit zájem mladých lidí o politickou angažovanost. Podívejme se nyní, jaký vliv na mladé lidi mají některé současné myšlenkové tendence.

5.1. Teorie genderu

Jak už bylo řečeno, naše společnosti jsou v současnosti pod vlivem sexuálního chaosu. Z teorie genderu vyplývá, že pohlavní různost, tedy bytí mužem anebo ženou, je pouze druhotně důležitá pro určování sociálních vazeb a citových svazků, které se uzavírají v manželství, a tak přispívají k založení rodiny. Podle této teorie by bylo naopak nutné privilegiovat a uznat sexuální rod (*gender*), který již nezávisí na mužském anebo ženském pohlaví, nýbrž na tom, co si každý subjektivně buduje a co jej orientuje směrem k heterosexualitě, homosexualitě, transsexualismu a podobně. Bude tak možné mluvit o heterosexuální anebo homosexuální rodině – jinými slovy, pohlavní různost bude nahra-

zena rozdílností sexualit.

Komise pro otázky populace a rozvoje OSN a Evropský parlament mnohostranně šíří teorii genderu, aby státy zavázaly ke změně legislativy a k uznání – kupříkladu – homosexuálních svazků a prostřednictvím adopcí také k definici „homorodičovství“. Tato nová ideologie představuje skutečnou sémantickou manipulaci, neboť aplikuje pojmy „pár“ a „rodičovství“ na homosexualitu, zatímco pár v sobě zahrnuje pohlavní asymetričnost a zakládá se výlučně na vztahu mezi mužem a ženou. Homosexualita navíc nemůže podnitit manželství ani rodičovství a postrádá jakoukoli společenskou hodnotu. Vzhledem k tomu, že se odvozuje od individuální problematiky, nemůže se stát sociální normou a být uznána za hodnotu, o kterou se opírat při výchově dětí.

Výchova by se měla zaměřit na civilizační obnovu, vycházející z páru tvořeného mužem a ženou. Není náhodou, že začátek Bible se soustředí na stvoření páru, jehož vztah je obrazem vztahu, který má Bůh k lidstvu. Musíme vstoupit do kultury utvářené smlouvou, a nikoli do víru mocenských bojů mezi pohlavími.

5.2. Liberální a tržní společnost

Většina mladých lidí podléhá pravidlům tržních společností, kde reklama široce vyzývá k bezprostřednímu uspokojení tužeb. Politická organizace společnosti se zakládá na této merkantilistické mentalitě, která z občanů činí spotřebitele. Ekonomická pravidla nahrazují mravní řád a za souhlasu politické moci nařizují a vnucují systém svých referenčních bodů a hodnocení ve všech životních sektorech – se vzděláváním, školstvím, zdravotnictvím, prací i stářím se nakládá v závislosti na ekonomických normách a na úkor života. Ve středu tohoto mechanismu nestojí člověk a obecné dobro, nýbrž ná-

klady a ekonomický zisk. Diktatura peněz a ekonomiky prostřednictvím reklamy budují takové pojetí života, v němž to, co nevynáší, nemá právo na existenci, čímž se mění význam člověka, lidských vazeb a obecného dobra.

5.3. Laickost a exkluze všeho náboženského

Křesťanství stálo u původu rozdílného pojmání časné a duchovní moci. Když v průběhu dějin nastávala období zmatku, politická moc si často nárokovala, že bude církvi diktovat kupříkladu ohledně rozhodování koncilů. Nebyla to ani tak duchovní moc, která chtěla rozšířit svůj vliv na časnou moc, ačkoli v některých společnostech církev někdy musela reorganizovat veřejný život předtím, než navrátila moc těm, kdo ji měli vykonávat. Naopak politická moc mnohdy vystupovala žárlivě vůči duchovní, nad kterou vykonávala dohled, vymezovala ji a napadala, ne-li přímo popírala.

Když laickost převýší sféru rozlišování mezi dvěma druhy moci, klade různé problémy a ovlivňuje pojmání náboženské dimenze, související s vlastním životem. Laickost se tak vyvíjela v protikladu k roli a vlivu církve – bylo tudíž zapotřebí vyřadit náboženský rozměr ze sociální oblasti, učinit z něj soukromou záležitost, která se vztahuje pouze k jedincovu svědomí, a tak jej oklestit. Tento jev pokračoval laicizací morálky, která byla oddělována od univerzálních a rozumem vymezených principů a směřována s občanskými, demokraticky volenými zákony. Legalita tak zastoupila mravnost. Ve svědomí mnoha mladých lidí vládne zmatek, protože věří, že to, co bylo uzákoněno, má zároveň mravní hodnotu. Zákon však neříká, co je morální, nýbrž organizuje život v rámci státu. Tato organizace – anebo její usměrňování skrze práva a povinnosti občanů – by se ne-

pochybně měla zakládat na principech, které ctí důstojnost člověka a životní hodnoty,¹⁰ jež přesahují veškeré zákony.

Po laicizaci společnosti a morálky nyní nadešla chvíle sekularizace náboženství. Duchovní život se zaměřuje s intelektuálním anebo poetickým, Bibli překládají nevěřící, či spisovatelé různých myšlenkových proudů, podporuje se laický výklad evangelií. Papež Jan Pavel II. často poukazoval na rozporuplný přístup, jakým se čte Bible: „Dnešní člověk je zklamán množstvím neuspokojivých odpovědí na zásadní životní otázky, a proto se zdánlivě otevírá hlasu transcendence, jehož výrazem je biblické poselství. Zároveň ale projevuje stále větší nesnášenlivost, když se požaduje chování v souladu s hodnotami, které jsou církví odjakživa předkládány jako hodnoty zakotvené v evangeliu. Jsme tak svědky nejrůznějších pokusů, jak vyvázat biblické zjevení z životních nároků, které klade“, řekl Papežské biblické komisi.¹¹ Podle některých názorů by se slovo Bůh mělo opět vnést do světského diskursu, který by nicméně měl být přiměřený společenským zvyklostem a laicizované náboženské inteligenci. Bylo by třeba je zredukovat na nejmenšího společného jmenovatele ve jménu „modernity“ a „náboženské umírněnosti“. Náboženství – a zejména křesťanství – by tedy měly usměrňovat vládnoucí společenské normy – podle této vize se však náboženský rozměr a z něj vyplývající nároky vytěsňují ze společenské oblasti.

Tato zjevná laicizace vede k odmítání duchovního a křesťanského dědictví jako jednoho ze základů, na kterém se rozvíjela Evropa a západní svět, ale také jiné kultury. Takto vnímaná laickost nerespektuje náboženský rozměr v lidském životě. Podpůrci tohoto řádu věcí jsou ochotni uznat svobodu vyznání, která se však výlučně týká soukromého života, ale odmítají přijetí nábožen-

ství jako vnějškové skutečnosti a právo na náboženství, které v sobě obsahuje sociální a institucionální dimenzi. Je naopak důležité, aby duchovní moc – jako instituce – mohla být zastoupena v evropském koncertu států, a to ve službě obecného dobra a vyšších zájmů lidského svědomí. Nelze dopustit absenci Boha ve společnosti.

Mladé generace je tudíž nutné vychovávat k této sociální a institucionální dimenzi křesťanského náboženství, aby na církev nepohlížely jako na úzce soukromou a individualistickou skupinu.

6. Mladí lidé a církev

6.1. Mládež bez náboženských kořenů

Většina průzkumů o mládeži potvrzuje, co už víme. Dnešní mladí lidé jsou dětmi dospělých, kteří byli adolescenty v šedesátých a sedmdesátých letech a kteří se tehdy rozhodli, že nebudou předávat to, co sami výchovou obdrželi. Nechali tedy své děti, aby si na morální a duchovní rovině poradily samy, přičemž jako rodiče neměli jiné výchovné starosti, než dbát na citovou realizaci svých potomků. Tak je v mnoha případech ponechali bez duchovních referencí a samy sobě napospas. Přáli si jejich štěstí, aniž by je však naučili pravidlům sociálního života, zvykům, které tvoří bohatství národa a křesťanské víry, jež byla vzorem mnoha civilizací. Je třeba uznat, že za smysl pro člověka, svědomí, svobodu, bratrství a rovnost vděčíme Kristu, jehož poselství předává církev. Tyto hodnoty byly zneváženy a odděleny od svého zdroje. Pokud však neznáme jejich původ, hrozí, že je nebudeme moci dále předávat. Vzhledem ke zmíněné nevýchovné, ne-li protivýchovné mentalitě nebyly děti křtěny ani biřmovány – z minulosti bylo třeba učinit *tabula rasa*, a tak se vysvobodit z tradice. Výsledkem tohoto přístupu jsou kulturně hendikepovaní mladí lidé, kteří nemají žádnou formaci, na-

tožpak náboženskou kulturu. Nejsou schopni porozumět dlouhým dějinným údobím naší civilizace, ani jejich umění, literatuře a hudbě. Nejsou alergičtí na dogmata – tedy na pravdy křesťanské víry, ani se nestaví na odpor církvi, protože o ní jednoduše nic nevědí. Právě z toho důvodu ve kvalitnějších výzkumech jejich odpovědi vykazují neznalost, lhostejnost, zkrátka chybějící vzdělání v otázkách náboženství. Ovlivňují je všechna kliše a konformismy, které kolují o křesťanské víře. Krátce řečeno – jsou vzdáleni církvi, protože k ní nikdy nebyli vedeni, a tak se nevěnovali do náboženské tradice.

6.2. Směšování náboženství a paranormálních jevů

Je nutné uznat, že většina mladých lidí je značně vzdálena jakémukoli náboženskému rozměru, který nicméně nežádá nic jiného, než aby mohl vyjít najevo. Může snad nastat něco jiného ve světě, který náboženskou dimenzi vytěsňuje? Mladí lidé si ji pletou s parapsychologií, iracionálním a magií. Jsou přitahováni jevy „na hranici reality“, které vzbuzují emotivní odezvu a podněcují k víře v posmrtný život. V těchto případech se ovšem mladí lidé setkávají jenom sami se sebou, svými vjemy a imaginací. Spiritualita, která je v módě, je zbavena slov, reflexe a intelektuálního obsahu. Všechny filosofické proudy a životní moudrost bez Boha, přicházející z Asie a Východu, jsou svého druhu zajímavé, ale nejsou to náboženství. V současné době jsou přepracovávány a idealizovány, avšak nepředstavují nijak masové hnutí. Podle této mentality je třeba být „cool“, „zen“ a v klidu, tedy nic nezakoušet a žít v jakési utlumené strnulosti. Je možné se jakkoli bavit či rozptylovat, protože chybí institucionální a intelektuální kontrola. Na místo Boha lze postavit všechno – a také jeho pravý opak, což je postoj úplně odlišný od křesťanství, které je náboženstvím vtěleného Božího

Slova a předává poselství pravdy a lásky, na kterých lze vystavět život a bojovat proti všemu, co jej poškozuje a ničí. Mladí křesťané vnímají, že přítomnost Boha a jeho poselství jsou nositeli obrovské naděje, která jim otevírá cestu života. Když ale náboženské cítění, které je součástí lidského způsobu myšlení, není vychovááno a obohacováno autentickým poselstvím, ustrne v primárním stadiu, uvězněno v magii a pověřivosti. Nedostatek náboženského vzdělání nahrává sektám a falešným prorokům, kteří promlouvají jménem božstva, stvořeného ke svému obrazu. Je zapotřebí uvést člověka do jiné dimenze, která jej přesahuje a kterou Stvořitel vepsal do srdce lidské bytosti. Bůh tak člověka spojuje s jinými lidmi, dějinami a zejména s životním plánem, kterým se člověk odhaluje sám sobě, polidštuje a obohacuje. Právě to je smysl evangelia, které církev předává.

6.3. Účastníci Světových dnů mládeže hledají duchovní život

Z většiny mladých lidí, kteří se účastní Světových dnů mládeže, prýští radost ze života a pohoda. Udivují klidem, úsměvem, jemností a laskavostí, spoluprací a otevřeností. Je třeba vkládat důvěru do těchto mladých lidí, kteří připravují tichou, leč velice činnou duchovní revoluci. Stejně jako jejich vrstevníci mají také oni své problémy – někdo z nich už možná někdy zkusil drogy anebo jednal bez ohledu na křesťanskou morálku. Je to mládež, která žije svými prožitky a nezdary, ale také má žízeň po něčem jiném. Hledá naději, touží po životním ideálu a spiritualitě zakládající se na někom – na Bohu. Evropskou společnost, která je stále starší, skeptičtější a beznadějnější, ohromují tito mladí, kteří věří v Boha a snaží se podle toho žít. Většina z nich pochází z křesťanských společenství, která přijala hledající mladé lidi. Vědí, že život není lehký, přesto jsou

pevní v naději a nevzdávají se. Ať už jsou křesťané či nikoli, obracejí se na církev, aby našli odpověď na své obrovské duchovní potřeby. Jejich rozzářená přítomnost zanechává stopy ve všech zemích, kde se konají Světové dny mládeže. Obrací totiž vzhůru nohama zredukovaný obraz mládeže, o které se mluví jen v souvislosti s impulzivní sexualitou, drogami, kriminalitou a podobně. Pokud někteří mladí skutečně takto žijí, pak jen proto, že jsou necháni na pospas sami sobě.

Společnost se vůči mladým lidem chová infantilně, protože je předkládá jako model, zatímco by měli zapotřebí opěrných bodů. Společnost svým dětem lichotí, ale nemiluje je, protože se vůči nim zlekla veškeré výchovné odpovědnosti. Mladí lidé jsou obětí této abdikace, na níž nese část zodpovědnosti také pastorační v místních církvích. Některé řády a kněží, jejichž povoláním byla právě výchova, totiž zanedbali anebo zcela opustili své poslání. Je nicméně třeba uznat, že v době zlomu (šedesátých a sedmdesátých let) nebyl jejich úkol jednoduchý, protože mladí lidé masivně odmítali jakýkoli druh náboženské reflexe. Dnešní mládeži tak z náboženského hlediska chybí naprosté základy, což vede k šokujícím výrokům. Jeden mladý člověk se nedávno zeptal, proč kněží míchají vánoce s náboženstvím. Nevěděl totiž, že vánoce jsou dnem, kdy se slaví Ježíšovo narození! Vánoce se tak omezují na komerční svátek v rodinném kruhu. Úspěch Světových dní mládeže právě tady může vnést změnu, protože mladí lidé se dávají na cestu duchovního hledání a zjišťují, že poselství církve a křesťanských pokolení převážně ztvárnily nejenom pojmání člověka, ale také celá společenská odvětví.

6.4. Proč Jan Pavel II. přitáhl tolik mladých lidí, přestože je křesťanství náročné, zejména v ohledech sexuální morálky?

Tato otázka bývá často kladena a odpověď je nasnadě: Kristovo poselství, které církev předává, bylo vždy náročné. Zároveň však bylo pramenem naděje. Žije se s ním obtížně jak na poli sexuality, tak ve všech dalších oblastech života. Bez nároků však nelze vybudovat nic pravého, důsledného a trvalého. Jan Pavel II. naznačil cestu, kterou se máme ubírat, abychom jako křesťané žili ve jménu Boží lásky. Tato láska spočívá v hledání dobra a života sami pro sebe i pro druhé. Vždy poneseme zodpovědnost za tuto lásku, která není pocitem ani citovou pohodou, nýbrž souzní s touhou, jež v Bohu hledá to, co dává život. Mladí lidé jsou vnímaví k tomuto jazyku a osobnosti Jana Pavla II., který klidně potvrzoval Boží lásku navzdory kritice a sarkasmu. Promlouval k mladým lidem o životě tam, kde druzí hovoří jen o smrti z předávkování drogami a sebevraždě, o citových selháních, která končí rozvodem, a nezaměstnanosti, ale vyhýbají se slovům o tom, jak společnost zanedbává mladé lidi.

Jan Pavel II. mladým lidem důvěřoval a dodával jim důvěru do života. Říkal jim, že žít – a to úspěšně – je možné, a také jim vysvětloval, jak na to. Předchozí generace nepředaly mladým lidem svá přesvědčení, ani je nenaučily žít podle hodnotového systému, do kterého by se nepromítala jednotvárnost spotřební společnosti. Co tedy mladí lidé dělají? Míjejí bez povšimnutí své rodiče a obracejí se na starce, aby obdrželi to, čeho se jim nedostalo. Staří lidé – jako papež – je propojují s dějinami, s kulturní a náboženskou pamětí. Papeže a mládež nic nerozděluje. Když mladí lidé slyší ryzí slova, vnímají, že si jich někdo váží a cení: „Konečně nás někdo bere vážně, ten člověk nám důvěřuje“.

Církvi se přisuzuje posedlost sexuální morálkou. Ačkoli se toto téma týká pouze devíti procent papežových promluv a spisů, média

si všímají výhradně tohoto hlediska a vše ostatní zakrývají mlčením. Pro tuto dezinformaci a manipulaci s papežskými promluvy je příznačná kauza prezervativ.¹² Jan Pavel II. totiž mluvil úplně jinak – vycházel z evangelia a nepodléhal smýšlení, svázanému s přechodnou módou. Apeloval na smysl pro lásku a zodpovědnost. Stejně jako Kristus se obracel přímo na lidské svědomí, aby je každý zpytoval, dotazoval se na vlastní chování a zjistil, zda žije ve smyslu pravé, věrné a poctivé lásky vůči sobě i druhému člověku. Papež nepolevuje ve svém poslání. Úvahy o pohlavnosti nelze omezit na zdravotnickou osvětu, zvláště když se přitom nehledí na mravní zodpovědnost. Morálka se týká také sexuality a nejenom sociálního života, pokud zde nemá dojít k pomýlenému rozkolu. Křesťané jsou zváni, aby vycházeli z předkládaného vzorce a sladili své chování se svědomím, ozářeným evangeliem.

Závěrem

Postadolescenti touží vstoupit do života. Navzdory patrnému kulturnímu, náboženskému a mravnímu vykořenění se snaží najít přístupové cesty, protože často vyrůstali jen sami se sebou v kontextu šířícího se narcismus a nestálosti. Křehkost vlastního já, pojetí času redukované na chvilkové rozmary a okolnosti a vnitřní život omezený na pouhé psychické odezvy vrhají mladé lidi do individualismu. Některé z nich proto děsí závazek a institucionální vztah, ačkoli touží po sňatku a založení rodiny. Později udržují důvěrné a hravé vztahy, samozřejmě s více lidmi; tyto vztahy však zůstávají mimo okruh sociálních vazeb. Jejich psychologický profil je rovněž výsledkem výchovy, jejímž těžištěm je citovost, bezprostřední slast a také roztržka mezi rodiči, způsobená rozvodem, což – mimo jiné – zavdává příčinu k citové nejistotě, pochybování o sobě ve vztahu s druhým člověkem a chybějícímu smys-

lu pro závazek. Zde je možné podporovat realističtější výchovu, která by osobnost neuzavírala do adolescentních mentálních objektů, nýbrž v ní spíše podněcovala vůli k dospělosti.

Současné generace mladých lidí skutečně ňují tichou, avšak nikoli rozhodnou náboženskou revoluci. Povzbuzují křesťanské společenství k otázkám a sami nemají strach ukázat, že jsou křesťané. Nechtějí se dát zastrašit, ani donutit k mlčení, natožpak snášet urážky. Mladí křesťané pocházející z Afriky, Latinské Ameriky, Asie a Východu svou víru prožívají jako osvobození a emancipaci v Bohu, někdy včetně mučednictví, což by mělo dodat podněty starým křesťanským komunitám.

Světové dny mládeže jsou pokaždé pro své mladé účastníky historickou etapou. O náboženství pak nelze mluvit stejně jako předtím. Ve sdělovacích prostředcích si toho ostatně snadno povšimneme – většina informátorů a politických komentátorů, kteří jsou v zajetí určitých sociologických kategorií anebo klíšé, nedokáže událost přesně zhodnotit. Již řadu let tato setkání, organizovaná církví, shromažďují nezanedbatelný počet mladých lidí, a přesto sdělovací prostředky jen zřídka mluví o této mládeži a jejím duchovním hledání. Nebudí tak velkou senzací, aby se dostali do televizních zpráv. Anebo je to snad proto, že setkání mladých lidí z náboženských důvodů není pro tisk žádná událost? Podávání informací je často rozfázované – neladí s tím, co společnost prožívá a co se v ní pokojně připravuje, dokud se jednoho rána někdo nevzbudí s otázkou: „Co se nám to stalo?“. Výzvy, které nám mladí lidé kladou svou žízní po ideálech a duchovnosti, společnost nebere vážně.

Církev neprožívá agonii, jak nám někteří podsouvají, nýbrž naráží na tytéž obtíže, jaké

zažívají všechny jiné instituce, které trpí dopadem individualismu, subjektivismu a jisté desocializace. Ve společnosti, kde jedinec žije jako oběť života a druhých lidí, s mentalitou spotřebitele a rytmem pojímaným v závislosti na okamžiku, je naléhavě nutné odkrývat smysl pro realitu, vytvářet prostory pro socializaci a mezigenerační předávání, aby se tak získával smysl pro instituce. Křesťanská duchovní zkušenost v sobě zahrnuje tuto dimenzi, která utváří její bohatství a v průběhu staletí se rozvíjí v různých tradicích.

Je úlohou církve, aby zajistila pokračování Světových dnů mládeže, zahájila aktivnější katechezi a obnovila ji. Inteligence víry se musí sytit. V pastoraci je třeba upozorňovat rodiny na to, jak je důležité náboženské vzdělávání – a zejména katechismus. Rodiny však někdy ze své strany svalují odpovědnost na společnost, která na základě zřejmé politické vůle vytěsnila náboženskou dimenzi. Jak ovšem bylo řečeno, laickost znamená rozlišení politické a duchovní moci, nikoli vyloučení náboženství ze sociální oblasti. Školství musí dbát na čas, který je třeba věnovat výuce náboženství. Jestliže je pravdou, že každý člověk může svobodně přijmout náboženskou víru či nikoli, společnost zároveň nemůže vykázat náboženský rozměr do roviny volitelné životní výbavy, do čistě soukromé a skryté oblasti s odůvodněním, že se z víry nemají vyvozovat důsledky pro život a společnost. Náboženství je sociální fakt, který nelze redukovat do privátní sféry. Je dokonce zdrojem sociálních vazeb a je dosud vepsáno do kalendáře. Na tuto privatizaci náboženského života tedy mladí lidé při Světových dnech mládeže odpovídají hromadným „ne!“. Duchovní život je lidská potřeba, kterou veřejná moc musí uznat, respektovat a ctít, protože je vlastní každému člověku a je jednou z podstatných složek sociální reality.

Svatý Jan Pavel II. v poselství u příležitosti XVIII. Světového dnu mládeže v roce 2003 připomínal, jakou roli dnes mohou mladí lidé zastávat: „Lidstvo naléhavě potřebuje svobodné a odvážné mladé lidi, kteří se odvažují jít proti proudu a přesvědčivě a s nadšením hlásat svou víru v Boha, Pána a Spasitele“ (8.3.2003).

*Z oficiálních stránek
Papežské rady pro laiky
přeložila Jana Gruberová.*

*Tony Anatrella, SI. je francouzský kněz
a psychoanalytik, jezuita. Je poradce
papežských rad pro rodinu a pastorační ve
zdravotnictví. Žije v Paříži, kde vyučuje na
fakultě psychologie a filosofie a na Collège
des Bernardins.*

¹ 65% evropských mladých lidí žije v původní rodině. Výzkum publikovaný britskou společností Datamonitor, která se zabývá šetřením trhu, ve francouzském *Quotidien du Médecin*, 26.3.2003, č. 7302/str.17

² Doprovázení mladých zaměstnanců, většinou svobodných, se dnes týká kategorie pětadvacetí- až čtyřicetiletých, ačkoli lze diskutovat o pojmu „mladý“, použitím pro tuto věkovou kategorii. Praxe tu vyhověla potřebě, ale občas tak udržuje tyto „mladé“ v určitém citovém infantilismu.

³ T. Anatrella, *Interminables adolescences, le 12/30 ans*, Paris, Cerf Cujas

⁴ Op.cit.

⁵ Op. cit.

⁶ Některé studie dokazují, že v rámci adolescentní populace se 10% patnáctiletých až devatenáctiletých potýká s psychologickými obtížemi (srov. Francouzský výbor pro veřejné zdraví, *La souffrance psychique des adolescents et des jeunes adultes*, ed. ENSP, únor 2000). Přibývají rozhlasové a televizní pořady o problémech některých adolescentů, které sugerují, že většina adolescentů se ocitá v problematických situacích, což neodpovídá skutečnosti. Táhne se tak ke zveřejňování nemnoha specifických případů, zatímco pozornost by vyžadovaly pedagogicko-výchovné otázky v postadolescentním věku.

⁷ Slabiny v procesech interiorizace vedou k utváření povrchných, fragmentárních osobností, které se jen

s obtížemi uchylují k racionalitě. Co se týče užívaného jazyka, je natolik chudý, že nepřispívá ke kontrole nad realitou. Jeho heslovitě opakované formulace naznačují paniku a utrpení z pouhé myšlenky, že je nutné uvažovat. Kupříkladu věta „Buší mi v hlavě“ předpokládá, že myšlení by mohlo vyvolat migrénu. Mladým lidem chybí skutečná intelektuální formace, která se, mimo jiné, uskutečňuje v kontaktu s literaturou. Nemají intelektuální život, protože nedokáží pochopit texty a jejich autory, ani o nich uvažovat. Podle současných osnov francouzského ministerstva školství se mají učitelé přihlížet především k subjektivitě žáků a učit je poznání na základě vlastního vnímání. Důsledkem je vzrůstající počet mladých lidí, kteří si stěžují na nedostatek intelektuální koncentrace a sebekontroly. Osvojování si smyslu pro zákony vždy začíná učením jazyku a gramatických pravidel, což se dnes neděje, protože ve tvorbě ministerských osnov nahradili lingvisté gramatiky. Globální metody anebo takzvané smíšené metody, které dnes ve školách panují, vedou k analfabetismu, dyslexii a rozkouskovanému nahlížení skutečnosti.

⁸ Resiliencí se má označovat schopnost některých jedinců vycházet posílení, ne-li přímo zcela obnovení ze životní nepřízně. Některé myšlenkové směry údajně naznačují cestu, jako k takovéto resilienci dospět (pozn. aut.).

⁹ France Rollin, *La mixité à l'école*, ETUDES, Vol. 367, no 6 (3673), prosinec 1987. Tony Anatrella, *La mixité*, ETUDES, vol.368, no 6 (3686), červen 1988. Srov.také Tony Anatrella, *La différence interdite*, Flammarion

¹⁰ Srov. Jan Pavel II., *Veritatis Splendor* (1993) a *Evangelium Vitae* (1995).

¹¹ Jan Pavel II., Promluva k účastníkům plenárního shromáždění Papežské biblické komise, 29.4.2003, in: *L'Osservatore Romano*, n.100, 30.4.2013, str.4

¹² Tony Anatrella, *L'amour et le préservatif*, Paris, Flammarion 1995. Opětovně vydáno pod titulem *L'amour et l'Eglise*, Paris.

NÁRODNÍ A MEZINÁRODNÍ DIMENZE SVĚTOVÝCH DNÍ MLÁDEŽE

Michel Remery

Mladý kněz, který jako student architektury prožil světové fórum mládeže v rámci SDM v Manile v roce 1995, hovoří o cestě světových setkání a pastorači mládeže, jak ji uskutečňoval sv. Jan Pavel II.

1. Počátky Světových dní mládeže

1.1. Jubilejní rok mladých lidí 1984

V tuto chvíli prožíváme Svatý rok, zvláště ní jubileum milosrdenství svolané papežem Františkem. Zatímco běžné jubilejní roky se uskutečňují jednou za 50 let, v letech 1983-1984 proběhl jiný zvláštní jubilejní rok: Svatý rok Vykoupení, vyhlášený Františkovým předchůdcem Sv. Janem Pavlem II. Stará tradice nás učí, že Ježíš zemřel ve svých 33 letech, tudíž roku 1983 tomu bylo 1950 let od jeho vykupitelské smrti na kříži. Na Květnou neděli roku 1984, tedy na začátku Svatého týdne, během něž se zjevuje tajemství našeho vykoupení, papež Jan Pavel II. pozval mladé lidi, aby přišli do Říma a oslavili ji společně. Navzdory obecným očekáváním mladí lidé zareagovali velkoryse. V sobotu 14. dubna 1984 se shromáždilo kolem 300.000 mladých lidí z Itálie a ze zahraničí před římskou Bazilikou Sv. Jana Lateránského ke slavení eucharistie, po níž následovala pouť římskými ulicemi na Svatopetrské náměstí. Zde slavili společně se svatým papežem Janem Pavlem II. Ten byl doprovázen další světicí, Matkou Terezou z Kalkaty. Následujícího dne bylo „Jubileum mladých lidí“ završeno modlitbou Anděl Páně, během níž papež mladé lidi pozval, aby byli jako Panna Maria pod Křížem. Modlil se, aby Panna Maria byla inspirací

pro jejich víru při utváření nového světa ve světle Vzkříšeného¹.

Papež byl zvyklý na to považovat mladé lidi za budoucnost společnosti, vždyť většinu svého času jako mladý kněz v Polsku strávil s mládeží. Působil jako profesor a o víkendech obvykle brával své studenty na horské túry nebo výlety v kajacích. Během těch dlouhých hodin mohli mladí lidé hovořit o všem, co mají na srdci, o svých touhách a přáních. On ze všeho nejdříve naslouchal a pak k nim mluvil o Boží lásce a o tom, že Bůh má odpověď na každou otázku. Tudíž není překvapením, že jako papež Jan Pavel II. svolal toto první velké katolické setkání mládeže. Papež chtěl také nějakým způsobem označit konec Jubilejního roku Vykoupení – předal mladým lidem nejmocnější znamení našeho vykoupení: kříž. Tento Kříž Svatého roku stál vedle svatopetrského oltáře po celý rok Vykoupení, od postní doby roku 1983 do Velikonoc roku 1984. Když Svatý otec zavíral jubilejní svatou bránu, řekl: „Drazí mladí lidé, závěrem Svatého roku vám svěřuji znamení jubilejního roku: Kristův kříž! Neste ho do světa jako symbol lásky Ježíše Krista, která miluje celé lidstvo. Zvěstujte všem, že pouze v Kristu ukřižovaném a zmrtvýchvstalém je vykoupení a spása“². Mladí lidé nesli tento veliký kříž do římského centra mládeže San Lorenzo, odkud začal cesto-

vat po světě jako znamení Ježíšovy blízkosti mladým lidem. Od Světových dní mládeže v Římě roku 2000 začala cestovat společně s křížem kopie římské ikony Panny Marie *Salus Populi Romani* (Ochránkyně římského lidu) jako připomínka papežova pozvání být jako Panna Maria pod Křížem.

1.2. Mezinárodní rok mládeže 1985

Rok 1985 byl Spojenými národy prohlášen za Mezinárodní rok mládeže. Papež cítil, že je důležité zopakovat zkušenost z předešlého roku a znovu pozval mladé lidi, aby přišli a společně oslavili Květnou neděli. V sobotu 30. března 1985 se shromáždily davy mladých lidí z pěti kontinentů na náměstí Sv. Jana Lateránského na setkání se Svatým otcem: mladí lidé a papež dohromady, jak bude znít slogan SDM v budoucnosti. Řekl jim, že jsme všichni voláni k tomu být Kristovými svědky a následovali tak apoštoly. Toto povolání má své kořeny v našem křtu a je formálně završeno ve svátosti křesťanské zralosti, biřmování³. Ten večer jim papež předal Apoštolský list, který jim adresoval. Po tomto setkání mohli mladí poutníci jít do různých kostelů ve městě na adoraci. Hymna "Resta qui con noi" (Zůstaň s námi), napsaná pro tuto příležitost, vyjadřuje modlitbu, aby Pán byl s námi, i když slunce zapadne. Dopoledne den poté následovala pouť na Svatopetrské náměstí na závěrečnou mši. Bylo přítomno přes 300.000 lidí, kteří přijeli např. z Itálie, Španělska a východní Evropy, ale také z jiných zemí a kontinentů. Bylo tam dokonce 400 japonských buddhistů a zástupci různých křesťanských denominací.

Zásadní dopis Svatého otce mládeži celého světa, napsaný pro toto setkání, začínal těmito slovy: „Drazí přátelé, vše nejlepší k Roku mládeže! „Buďte stále připraveni obhájit se před každým, kdo se vás ptá po důvodech

vaší naděje.“ (1 Petr 3,15)⁴. Byl to papežský dopis vskutku plný naděje, například když papež zvolal k mladým čtenářům: „Ve vás je naděje, protože patříte budoucnosti a budoucnost patří vám. Naděje zase je vždy spojena s budoucností, je očekáváním 'dobrých věcí příštích'⁵. Papež spojoval tuto naději jak s božským zaslíbením spásy nám daným skrze Ježíše, tak s očekáváním, že mladí lidé budou používat své hřivny – získané od toho samého Boha spásy – aby vytvářeli dobré věci. Osoba Ježíše tak obsadila ústřední místo – jako ve veškerém učení tohoto papeže, jen vzpomeňme první slova jeho pontifikátu: „Otevřete brány Kristu“⁶. Ve svém listu z roku 1985 považoval papež mladé lidi za bohatství. Odkazoval tak na Ježíše, když říkal, že pouze v Něm můžeme tomuto bohatství rozumět. Zdůrazňoval osobní zodpovědnost každého člověka, když tvrdil, že potřeba usilovat o věčný život je spojená s mravností, která je nám vepsána do svědomí ještě předtím, než poznáme přikázání. Poté, co zakusí milující Ježíšův pohled, věřící uslyší slova „následuj mě“ (Mt 19,21). Tato slova byla pro papeže odrazovým můstkem pro sdílení svého pohledu na povolání a život. Nepocházíme sami od sebe, pocházíme zaprvé z nějaké rodiny, a pak také z nějakého kmene, národa, země. V tomto kontextu papež řekl: „Postupně totiž rozpoznáváte 'hřivnu' či 'hřivny', které jsou vlastní každému a každé z vás“⁷. Vyzýval mladé lidi, aby dokončili vzdělání získané ve svých rodinách a na školách a hledali pravdu, kterou jim chce Ježíš dát. Zde jsme svědky jednoho z klíčových bodů v učení Jana Pavla II., který mladí lidé rozpoznali jako poklad pro svůj život. Tento papež se k mladým lidem choval jako k dospělým křesťanům, když je zval k dalšímu růstu: formování vlastního svědomí neustálou formací sebe sama. List zakončil slovy, která bude často, když bude mluvit s mládeží, opakovat:

„Vy, mladí, jste nadějí církve“⁸. A těmito slovy se pod dopis podepsal: „Opakuji tato slova Bohorodičky a adresuji je vám, mladým, každému a každé z vás: 'Cokoliv vám Kristus poví, to udělejte.' A žehnám vám ve jménu Nejsvětější Trojice. Amen.“⁹.

Rok 1985 byl pro papežské učení o mládeži velmi důležitý. Vezměte si kupříkladu motto 18. Světového dne míru: „Mladí lidé a mír kráčejí společně“. Ve svém poselství k tomuto dni se papež přímo obrací k mladým lidem a žádá je, aby se nebáli: „Nebojte se svého mládí a té hluboké touhy po štěstí, po pravdě, po kráse a po trvalé lásce, kterou zakoušíte. (...) Když se dívám na vás mladé, cítím velkou vděčnost a naději. Z dlouhodobého pohledu je budoucnost příštího století ve vašich rukou“¹⁰.

Papež ukázal svou hlubokou důvěru v mladou generaci, když je vyzýval: „Musíte být lidmi hluboké důvěry v člověka a ve velikost lidského povolání, povolání, které respektuje pravdu a bere na zřetel důstojnost a nezadatelná práva lidské osoby“¹¹.

V prosinci 1985 papež Jan Pavel II. řekl římské kurii, že se rozhodl ustanovit každoroční den věnovaný mládeži: Světový den mládeže¹². Měl být slaven v diecézích po celém světě na Květnou neděli, s odkazem na setkání na Květnou neděli roku 1985: „Pán mimořádným způsobem požehnal toto setkání, a tak pro nadcházející roky byly vyhlášeny Světové dny mládeže, které z podnětu Rady pro laiky budou slaveny vždy na Květnou neděli“¹³. Při té příležitosti Svatý otec poděkoval biskupům a kněžím po celém světě za veškeré jejich úsilí při organizaci akcí a iniciativ pro mladé lidi v odpovědi na jeho výzvu k nim ve svém dopise kněžím na Zelený čtvrtek 1985. V tomto dopise napsal, že kněží pracující s mládeží především mají „umět naslouchat i odpovídat“¹⁴.

Dále svatý papež řekl, že je třeba, abychom se nebáli toho požadovat hodně po mladých lidech, neboť oni vědí, že pravé dobro něco stojí. Papež také mluvil o mládeži i v dalších dvou dopisech, jeden adresovaný římským věřícím a druhý biskupům z celého světa¹⁵.

1.3. Světové dny mládeže od roku 1986

První „oficiální“ Světový den mládeže se konal na Květnou neděli 1986 v diecézích po celém světě. V Římě se slavil ve Sv. Janu Lateránském, římském katedrálním kostele. „Prvním setkáním konaném na náměstí Sv. Petra na Květnou neděli 1985 byla započata tradice, v rámci které se střídají jednou za dva roky světová a diecézní setkání, jež podtrhují nutný dynamismus apoštolského nasazení mladých ve dvojí dimenzi: místní a univerzální“¹⁶. Motto prvního Světového dne mládeže odkazovalo na první slova papežova dopisu mladým v roce 1985: „Buďte stále připraveni obhájit se před každým, kdo se vás ptá po důvodech vaší naděje“ (1 Pt 3,15). Stalo se zvykem, že – kromě každoročního slavení na Květnou neděli – se jednou za dva roky slavily také mezinárodní Světové dny mládeže, kde se mladí lidé setkali s papežem.

Druhé Světové dny mládeže se měly slavit v Buenos Aires. Navzdory názvu města, vzduch v Argentině nebyl v té době úplně nejlepší, země již totiž dlouho trpěla pod vládou diktatury. Mottem těchto Světových dnů mládeže bylo: „My, kteří jsme uvěřili, poznali jsme lásku, jakou má Bůh k nám“ (1 Jan 4,16). Když se podíváme na motto prvních Světových dnů mládeže, je nám jasné, že má pokaždé tato velká událost pomoci mladým lidem růst v jejich vztahu s Kristem a sdílet tuto zkušenost s druhými.

Zvláštním okamžikem byly desáté Světové dny mládeže v Manile v roce 1995, kde se shromáždilo dosud největší množství lidí

na světě. Na závěrečnou mši se šlo více jak 5 milionů lidí. Mladí lidé, kteří se shromáždili, aby se zamýšleli nad mottem „Jako Otec poslal mne, tak i já posílám vás“, přemýšleli o způsobech, jakými by mohli přinášet Ježíšovo poselství lásky celému světu.

O deset let později, na Světových dnech mládeže 2005 v Kolíně nad Rýnem, v Německu, se mezinárodního setkání účastnil nový papež. Následovník papeže zakládajícího SDM, papež Benedikt XVI. mluvil o své zkušenosti ve své rodné zemi k římské kurii s nadšením, které je pro jeho povahu nezvyklé: „Světové dny mládeže zůstávají v paměti těch, kdo tam byli přítomni, jako veliký dar. Více jak milion mladých lidí se shromáždilo, aby společně naslouchali Božímu Slovu, společně se modlili, přijímali svátosti smíření a eucharistie, společně zpívali a slavili, radovali se ze života a uctívali a přijímali Pána v eucharistii během velkých setkání v sobotu večer a v neděli. Během těch dní prostě vládla radost“¹⁷. A dotkl se také velkého překvapení německé policie, která byla připravena na nejhorší: „Kromě udržování pořádku neměla policie nic na práci – Pán si shromáždil svou rodinu, kdy jsme hmatatelně překročili každou hranici či bariéru a v tomto skvělém propojení mezi námi nám dal zakusit svou přítomnost“¹⁸.

První Světové dny mládeže papeže Františka jej přivedly zpět na jeho vlastní kontinent. Ve skutečnosti bylo motto Světových dní mládeže v Riu de Janeiro roku 2013 velmi podobné tomu z roku 1995 v tom, že vyjadřovalo zásadní touhu této velké události: vyslat mladé misionáře do všech koutů světa. K mottu „Jděte a získejte za učedníky všechny národy!“ (srov. Mt 28,19), vybranému Benediktem XVI., řekl papež František: „I dnes potřebuje Pán vás, mladé lidi, pro svoji církev. Drazí mladí, Pán vás potřebuje. Také dnes volá každého z vás, abyste jej ná-

sledovali v Jeho církvi a byli misionáři. Drazí mladí, Pán vás dnes volá“¹⁹.

1.4. Důležitost Světových dní mládeže

Samotný Jan Pavel II. vysvětloval, proč jsou Světové dny mládeže tak důležité: „Hlavním cílem těchto dnů je, aby se Ježíšova oběť znovu stala středem víry a života každého mladého člověka, aby Ježíš byl jeho pevným bodem a aby byl také pravým světlem každé iniciativy a každého výchovného úsilí věnovaného novým generacím. Toto je „refrén“ každého světového dne. Všechna setkání, která se v průběhu tohoto desetiletí odehrála, jsou stálým a naléhavým pozváním postavit život a víru na skále, kterou je Kristus.“²⁰. Jak již bylo řečeno, tento ustavující odkaz ke Kristu je zásadní pro poselství Jana Pavla II. Je zásadní také v tom smyslu, jak synové a dcery Světových dní mládeže prožívají svou víru: skutečně, pro mnohé z nich byly Světové dny mládeže začátkem nebo potvrzením jejich osobní cesty s Ježíšem Kristem, který chce být skálou, na které vystaví své životy a společníkem, se kterým žijí. Čeká na ně, když si každý den dělají čas na modlitbu, pomáhá jim dozvědět se více o víře a povzbuzuje je, aby vyšli ven a řekli světu o jeho lásce ke každému člověku a sloužili zvláště chudým a potřebným svými vlastními rukama a dle svých možností.

Během Světových dní mládeže k setkání s Kristem dochází hlavně skrze setkání s Církví, papežem a dalšími mladými lidmi. Účastníci často opakují stejnou zkušenost: Toto setkání jsem potřeboval k tomu, abych učinil/a důležitý krok dopředu ve své víře. Jak řekl Jan Pavel II.: „Tyto dny totiž přijaly za svou iniciativu vzešlou od samotných mladých lidí. Zrodily se z touhy nabídnout jim významné 'chvilé spočinutí' uprostřed neustálé pouti víry, která se prohlubuje také při setkáních s vrstevníky jiných států a s jejich vlastními zkušenostmi.“²¹.

Papež Jan Pavel II. také mluvil o důležitosti Světových dní mládeže pro běžnou diecézní práci s mládeží po celém světě: „Světový den mládeže církev pořádá pro mladé a s mladými. Tato nabídka však nenahrazuje řádnou pastoreci mládeže, která se často děje za cenu velkých obětí a sebezápore, ale má ji obohatit nabídkou nových podnětů, které jsou stále přitažlivější. Má za cíl probudit rostoucí nadšení v apoštolské činnosti mezi mladými, přičemž je nechce izolovat od zbytku společnosti, ale spíše je učinit v rámci nové evangelizace protagonisty apoštolátu, jenž nakazí i ty, kteří věkem mezi mládež už nepatří a žijí v jiném prostředí“²².

2. Vliv Světových dní mládeže na práci s mládeží v Evropě

Nikdo z těch, kdo s mládeží pracují, nemůže popřít, že Světové dny mládeže (SDM) hrají důležitou roli v pastoreci mládeže v Evropě, což je také případ na ostatních kontinentech. SDM je dobře známým a popsáním fenoménem²³. Nyní se budeme snažit analyzovat různé aspekty toho, jak SDM ovlivnily běžnou a každodenní práci s mládeží v diecézích a v rámci biskupských konferencí na základě dostupné literatury a autorovy zkušenosti v Evropě. Tento efekt není vždy rozpoznáván. Je např. zajímavé, že studie o práci s mládeží na Maltě – v téměř každém směru podrobná – ve svém průzkumu SDM nezmiňuje²⁴. Níže se budeme snažit upozornit na různé způsoby, jakými SDM ovlivnily běžnou pastoreci mládeže.

2.1 Pouliční kazatelé

V apoštolské exhortaci *Evangelii Gaudium* hovořil papež František o mladých lidech jako pouličních kazatelích, ve španělštině *callejeros de la fe*. Toto spojení bychom mohli přeložit jako „putující misionáři“, protože „pouliční kazatelé“ mohou evokovat někoho, kdo stojí na náměstí na bedně

od zeleniny a vykřikuje, že konec je blízko a máme činit pokání. Aniž bych vylučoval možná obrácení srdce díky takovému jednání, tento přístup nemusí být, alespoň v Evropě, nejlepší. Efektivnější se nám zdá kázání, jež je doprovázeno – a často mu předchází – křesťanský způsob života, jež může ve světě něco změnit. Možná přesně takto bychom měli interpretovat slova papeže Františka, když říká: „Je krásné, že mladí lidé jsou „poutníky víry“²⁵, šťastní, že přinášejí Ježíše do všech ulic, na náměstí a do každého koutu země!“²⁶ Není to nějaká utopická vize, je to něco, co mohou dosvědčit všichni ti, kteří pracují s mládeží. Mladí lidé po návratu ze Světových dní mládeže, kteří se snaží žít jako dobří křesťané, pečují o lidi kolem sebe, mluví s nadšením o své zkušenosti se SDM včetně jejich setkání s Kristem, jsou velmi silnými a přesvědčivými evangelizátory. Kážou evangelium, ať přijdou jako putující misionáři kamkoli, aniž by měli nějakou oficiální „bednu“ či kazatelské pódium, na kterém by mohli stát, prostě jen dosvědčují své nadšení pro Pána a Jeho Církev. Takto SDM hodně přispěly k Nové evangelizaci, po které volali všichni nedávní papežové. Jak papež říká zodpovědným za práci s mládeží v Evropě: „Zatímco rozséváte Pánovo slovo na tomto širém poli, jímž je evropská mládež, máte možnost dosvědčovat důvody naděje, která je ve vás, a to s jemností a skromností (viz 1. Petr 3,15). Můžete pomáhat mladým lidem, aby si uvědomili, že víra není v protikladu s rozumem, a tak je doprovázet, aby se oni sami stávali radostnými protagonisty evangelizace mezi svými vrstevníky“²⁷.

Pro ty, kteří dnes pracují s mládeží je možná těžké si představit pastoreci mládeže bez SDM. Nicméně je tomu teprve 30 let, kdy bylo oznámeno konání prvních SDM. Samozřejmě existovala celá řada iniciativ pro mladé lidi po celém světě. Jen abychom

zmínili další a ne úplně namátkový příklad, můžeme se podívat na svatého Jana Pavla II., který jako mladý kněz bral skupiny mladých lidí do hor na vodu, během čehož mohli mít nekonečné diskuze o tématech víry. Pokud existuje jeden symbolický obraz pro katolickou pastoreci mládeže, je jím otočená kánoe na pár kamenech, přeměněná na oltář: zde všechny diskuze a zážitky můžeme nabídnout samotnému Pánu. Každý kněz pro mládež určitě může přijít s jinými obrazy, možná podobnými dlouhými rozhovory s mladými lidmi, které jsem sám míval u vchodu do kostela po mši, které nakonec vedly k mezinárodnímu projektu *Tweetuj s Bohem*, který se snaží přesně o to samé: spojit naše rozhovory o víře s tím, co je nejdůležitější a v jádru všeho: náš vztah s Pánem²⁸. V tomto kontextu říká papež František: „Pastorace mladých lidí má za cíl rozeznat otázky dnešních mladých lidí a zprostředkovat otevření skutečného, upřímného dialogu; jen takto může Kristus vstoupit do života mladých lidí. Takový dialog však může rozvíjet pouze ten, kdo sám prožívá osobní vztah s Ježíšem, vztah, který se následně transformuje do vztahu k bratřím a sestrám“²⁹.

2.2 Soudržnost

Na závěr si řekněme, že i před založením SDM existovalo mnoho iniciativ týkajících se pastoreci mládeže. Co se tedy v pastoreci mládeže změnilo se zavedením SDM? Před SDM existovaly ve skutečnosti malé i velké skupiny pastoreci mládeže, často však bez soudržnosti, jíž jsme dnes svědky. Na mnoha místech SDM pomohly dát tyto skupinky dohromady a v některých zemích bylo výsledkem právě SDM, že byla založena řádná národní kancelář mládeže³⁰. Například v monackém knížectví diecézní práce s mládeží začala v roce 2000 díky SDM. V současnosti se poslání pastoreci mládeže rozšiřuje i k těm, kdo mají na starosti vzdělání a pas-

toraci povolání. V Polsku není žádná národní kancelář pro pastoreci mládeže. Nicméně existuje tam kancelář SDM, která také dostala za úkol koordinovat pastoreci mládeže na národní úrovni.

S ohledem na národní strukturu práce s mládeží samozřejmě existují velké rozdíly mezi jednotlivými zeměmi v Evropě. Některé, jako třeba Portugalsko, dlouho kladou důraz na toto téma. Řada zemí má oddělené sekce pro mládež, univerzitní pastoreci, povolání atd., zatímco Francie spojila všechny tyto oblasti působení do jedné velké rady pro pastoreci dětí a mládeže. Naproti tomu Anglie a Španělsko nemají žádnou velkou národní strukturu, neboť je zde tradicí dělat co nejvíce na úrovni jednotlivých diecézí. Německo a Itálie na druhou stranu jsou příklady zemí, kde je národní struktura vnímána jako velmi důležitá. Je snad jasné, že v mnoha zemích východní Evropy byly založeny národní struktury pouze po velkých změnách 90. let. V Chorvatsku k tomu došlo roku 2002 a je možné pozorovat zřejmý vliv SDM na Národní den mládeže jednou za 2 roky, kde se setkává 30.000 mladých lidí z celé země. V závislosti na místě a čase, národní a mezinárodní okolnosti vedly k různým uspořádáním. I tak ale můžeme pozorovat některé obecné tendence.

Silnou stránkou SDM je, že někdy vyvolává nadšení u velkých skupin mládeže ze stejné země a nové uvědomování si důležitosti Nové evangelizace. To, že vidí desítky tisíc (občas i více!) mladých lidí jako oni, je pro každého z účastníků vysoce důležité, zvláště pokud pocházejí ze široce sekularizované země, nebo ze země, kde by z různých důvodů neviděli velké skupiny věřících, tím méně mladých. To samé platí pro jejich duchovní, kteří se také vracejí ze SDM s novým nadšením.

Důležitý slogan SDM „Mladí lidé a papež spolu“ má své opodstatnění. Nejen, že SDM vedou k větší soudržnosti mezi členy místních církví, ale také pomáhají vidět jejich skupinu v perspektivě univerzální Církve vedené papežem. Tolika mladých lidí se tento zážitek hluboce dotkl, čehož výsledkem je, že se jejich životy diametrálně mění³¹. SDM pomohly mnoha mladým lidem objevit, že papež je součástí naší Církve a tudíž našeho křesťanského života, že vede naše církevní společenství jako jediné stádce k Ježíši. Tak tato mezinárodní setkání mládeže jednou za 2 nebo 3 roky vedla k soudržnosti mezi mládežníky z jedné lokality, k soudržnosti mezi skupinkami mládeže z místní Církve, ale také k soudržnosti mezi jednotlivci a skupinami na jedné straně a univerzální Církví na straně druhé.

2.3 Rozličnost

Před Světovými dny mládeže místní práce s mládeží často odrážela vlastní realitu dané skupiny. Bylo těžké udělat si obrázek, jak by bylo možné věci dělat jinak, protože pouze pár mladých jednotlivců a kněží mělo příležitost se setkat a zakusit jiné dimenze naší katolické církve. Je samozřejmě na místě připomenout, že komunikační média nebyla tak rychlá a globalizovaná jako je tomu dnes a je třeba si uvědomit, že i jiné faktory mohly hrát roli.

To nás přivádí k dalšímu důležitému prvku SDM, kterým je objevení rozličnosti Církve. Jsme sjednoceni pod vedením a s jediným lídrem, papežem, zároveň ale zde je mnoho barev a způsobů bytí katolíkem. SDM pomohly mnoha mladým lidem otevřít oči vůči velmi odlišným skutečnostem, z nichž sestává naše Cíkev. To nám pomáhá uvědomit si, že to, jak děláme věci my, nemusí být nejlepší způsob a rozhodně to není jediný způsob, jak být katolíkem.

Pohled na rozličnost je často výborným spouštěčem rozhovoru o víře a o historii a přítomnosti naší Církve. Sám jsem například hovořil s mladými lidmi, kteří měli příležitost poprvé vidět krásné mitry – připadaly jim jak papežské tiáry -, které měli na sobě biskupové východního ritu, což vedlo k jejich objevu naprosto nové skutečnosti uprostřed naší jediné katolické církve. Také si vybavuji Marii, mladou ženu, která za mnou jednou během SDM přišla s dotazem, co si myslím o protestantské farářce, která nakombinovala kolárek s minisukní a korzovala před naším ubytováním ruku v ruce se svým manželem, protestanským farářem, také s kolárkem. V následné diskuzi s její skupinkou během a po SDM zazněla témata jako protestantismus, očištěc, ženatí kněží, platnost svátostí, sexuální zdrženlivost a nejlepší způsob, jak žít svou sexualitu. V jiné situaci by možná tato skupina byla daleko stydlivější anebo by je ani nenapadlo položit tyto otázky, vyprovokované pozorováním rozličnosti mezi křesťany.

2.4 Nadšení

Všichni známe příklady lidí, kteří prošli trvalou proměnou během Světových dní mládeže. Se svým nadšením se následně stali vedoucími skupinek mládeže v našich místních církvích³². Přesně toto nadšení povzbudilo skupiny mládeže, spolu se svými pastýři, k tomu, aby vytvořili nebo přetvořili strukturu pastorace mládeže. Nadšení je velmi důležitým plodem Světových dní mládeže a v tomto článku to bude zmíněno několikrát. A toto nadšení je takové, že dokonce i na kontroverzního světského spisovatele, jakým je Michel Houellebecq, který přišel na SDM v Paříži “čistě ze zvědavosti”, udělaly dojem tváře mladých lidí, kteří se akce účastnili³³.

Existuje také obecnější typ nadšení, se kterým se lidé vracejí ze SDM. Je možné je

zažít v mnoha diecézích a farnostech často již během příprav vedoucích ke SDM a posléze pokračuje i po návratu. Toto nadšení, jak všeobecné tak individuální, je jedním z nejdůležitějších způsobů, jakým SDM ovlivňuje život místní církve. Ve skutečnosti mnoho národních delegací, které působí na tomto poli, na otázku o dopadu SDM na práci s mládeží ve svých vlastních zemích zmínilo nadšení jako jeden z hlavních faktorů, jež podněcovaly změnu.

2.5 Modlitba

Pro nejednoho mladého člověka byly Světové dny mládeže prvním setkáním s modlitbou a svátostmi, především svátostí smíření a eucharistií. Další mohli prohloubit svůj vztah s Pánem skrze modlitbu anebo objevili nové způsoby modlitby. SDM ukazují, že modlitba a radost mohou jít spolu. Jen vzpomeňme modlitební vigílii, která krásně kombinuje slavnosti s modlitbou, vyučování s kontemplací. Často je tato vigílie okamžikem, kdy papežova slova zasahují nehlouběji srdce účastníků, kteří mají celou noc na to, aby o nich přemýšleli, když pokračují v oslavách. Jak poznamenává Becquartová, mladí katolíci mají velkou vnitřní žízeň po liturgii a modlitbě³⁴.

Někteří účastníci jsou, co se týče modlitby, celkem zkušení, jiní o ní moc nevědí ... *zatím*. Nicméně, každý účastník si může najít něco pro sebe.

Kromě toho tato zkušenost modlitby často dává mladým lidem okusit modlitbu a tuto zkušenost si pak odvezou domů. Vede je k zakládání modlitebních společenství a hledání dalších cest, jak pokračovat v setkávání se s Ježíšem Kristem. Vybavuji si Flavii, která během modlitební vigílie v Madridu za mnou přišla u vchodu adoračního stanu, kde právě zažila ve svém nitru, že ji Ježíš volá k tomu, aby vše odložila stranou a sloužila mu. Chtěla jít za svým snoubencem a hned

mu tam říct, že už si ho nevezme. Během našeho rozhovoru jsme zjistili, že to rozhodnutí by ve skutečnosti bylo trochu moc uspěchané. Tento zážitek ze SDM byl začátkem dlouhé cesty osobní modlitby a pastoračního doprovázení v každodenním životě. „Taková pastore“³⁵, řekl papež František, „spočívá ve společné cestě a osobním doprovázení mladých lidí, kteří se ocitají ve složitých a mnohdy obtížných situacích“³⁵. Dnes je Flavia šťastně vdaná. A to nás přivádí ještě k dalšímu bodu.

2.6 Povolání

Mezi těmi, kdo dnes pracují s mládeží, je mnoho „synů a dcer Světových dní mládeže“. Byli to mladí lidé, kteří částečně nebo plně našli své povolání během SDM³⁶. SDM měly od začátku vliv na schopnost mladých lidí zvolit své povolání. Důvody nalezneme ve všech výše zmíněných prvcích: *Soudržnost* ve smyslu, že patří k Církvi, kde každý může něčím vlastním přispět; *Rozličnost* ve smyslu, že jeden nemusí dělat to, co dělají ostatní a místo toho každý má své osobní povolání; *Nadšení* ve smyslu, že vidí, že je možné zvolit si s nadšením to, co je skutečně pro nás důležité; *Modlitba*, protože je to osoba Ježíše Krista, kdo povolává a nikdo jiný. Ve skutečnosti je tento globální pohled na povolání přesně to, na co se odvolává Citrini v italském slovníku pastore povolání, když říká: „Pokud vezmeme 'povolání' v tom nejdynamičtějším a otevřeném smyslu, každý okamžik pastore vede k povolání, pokud se týká odpovědi člověka na hlas Boží a podmínek této odpovědi: tak tomu vždy bylo“³⁷. Z tohoto důvodu říká papež František: „Pastore mladých má za cíl navrhovat mladým lidem způsob, jak rozlišit (jejich) povolání a připravit je k následování Ježíše v manželském a rodinném životě či v životě výhradně zasvěcenému službě Božímu království“³⁸.

2.7 Akce

Jedna z mnoha stížností, které můžete slyšet na adresu Světových dnů mládeže, je, že je to možná příliš ojedinělá akce, nezakořeněná v každodenním životě mladých věřících a Církve. Tato kritika je zčásti pochopitelná. V případě těch, kteří považují SDM za akci oddělenou od běžné pastorace mládeže, je taková kritika dokonce opodstatněná. Ale přesně o to jde: pokud se připravujeme a prožíváme SDM správně, jen tak může mít velký vliv na pastorační mládež. Mluvím ze své vlastní zkušenosti, sdílené mnoha, že pro ty, jenž se celým srdcem účastní SDM, je nemožné se vrátit neproměněný. Zúčastnil jsem se docela množství setkání a pokaždé jsem si přivezl domů něco jiného.

Na prvním místě je bezprostřední příprava na SDM. Pokud je brána vážně, skupina se schází alespoň několikrát předem, aby prodiskutovala praktické detaily, ale aby se také modlila a připravovala duchovně. A po SDM je zde pokračování pastorace. Toto pokračování je velmi důležité pro úspěch SDM. Takto se jednorázová zkušenost stává součástí většího systému pastorace mládeže, ve společenstvích, farnostech, diecézích a církevních provinciích.

Dalším důležitým prvkem Světových dnů mládeže je efekt, který mají na hostující zemi. Povrchní pozorovatelé hlavně mluví pouze o možném finančním deficitu místní církve hostující SDM. O efektu SDM na hostující církev však můžeme říci daleko více, dopad, který nemůže být vyjádřen pouze čísly a financemi – ačkoli katolické obyvatelstvo s novým elánem jistě odevzdá do nedělních sbírek více! Hlavní změna je ale v postoji věřících. Od začátku tisíce mladších i starších dobrovolníků, patřících do místní Církve pracují společně pro úspěch této akce. Je mimo možnosti tohoto článku

studovat tento efekt detailněji, ale jak bylo zmíněno výše, akce může mít trvalý dopad právě díky tomu, že lidé skrze ni prochází změnou.

2.8 Závěr

Závěrem se znovu podívejme na prvky řečené výše a zkusme sledovat nějaký vztah mezi nimi a jejich vlivem na pastorační mládež v našich zemích. Becquaertová se zeptala mladých Francouzů, kteří se přihlásili na Světové dny mládeže v Madridu, proč chtějí jet. Tři nejcitovanější odpovědi byly: „Zažít silný duchovní zážitek“, „Potkat se s lidmi z celého světa“ a „Ukázat světu dynamickou stránku Církve“³⁹. Ačkoli v jiných zemích mohou být odpovědi odlišné, citáty obsahují mnohé z toho, co tento článek zjišťoval.

Soudržnost prožívaná uvnitř vlastní skupiny, místní Církve a s univerzální Církví má silný vliv na každodenní pastorační mládež, která je iniciována samotnými účastníky a pastýři, kteří je doprovází během SDM. Také *rozličnost* prožívaná během pouti SDM vede k širšímu pohledu na to, o čem Církev je a jaká by měla být. V sekularizovanějších zemích to pomohlo vybudovat silnější pozici proti určitému zažitému kritizování víry a Církve, zatímco v tradičnějších katolických zemích jim to pomohlo vidět, že také v sekularizovanějším prostředí je víra možná. Ať to nahlížíme z jakéhokoli úhlu, hlavní myšlenkou je, že nejsi sám! Je nás mnoho a jsme různí, na stejném místě i univerzálně. Taková je katolická církev.

Nadšení, které si mladí přivážejí domů ze SDM, dodalo velký impulz stávající pastorační mládeže a podnítil rozvoj různých nových iniciativ. V tomto smyslu můžeme skutečně mluvit o obnově pastorace mládeže vyvolané účastí skupin mládeže na SDM. V mnoha případech vedlo setkání s *modlitbou* během SDM k touze dozvědět se více a pracovat na

osobním vztahu s Ježíšem Kristem v modlitbě. Na základě zkušenosti ze SDM, spolu se zkušeností modlitby, bylo mnoho mladých lidí schopno udělat ten poslední krok anebo začít nebo pokračovat na cestě k přijetí svého osobního povolání v životě. V apoštolské exhortaci *Evangelii Gaudium* papež František popisuje důležitost každodenní pastorače, aby „v současné situaci krize společenské angažovanosti a společenských vazeb existovalo mnoho mladých lidí, kteří nabízejí svou solidární pomoc tváří v tvář utrpení ve světě a věnují se různým aktivitám či voluntariátu. Někteří se podílejí na životě církve, zakládají pomocná sdružení a účastní se různých misijních iniciativ ve svých diecézích nebo jinde.“ (EG 106). Toto je vskutku kýžený výsledek SDM, které jsou tudíž více než jen akce: ti, kteří prožívají dny SDM s otevřeností a v odevzdání se nevrátí do svých všedních životů beze změny. Mladí putovní misionáři zpátky doma ze SDM jsou nejlepšími evangelizátory svých vrstevníků⁴⁰. Jsou jako Ježíšovi učedníci⁴¹. Jejich setkání s Pánem, třeba během SDM, má trvalý dopad na jejich každodenní život a životy ostatních.

Motta SDM

1984 – „*Hosana synu Davidovu! Požehnaný, který přichází ve jménu Páně! Hosana na výsostech!*“ (Mt 21,9).

1985 – „*Buďte stále připraveni obhájit se před každým, kdo se vás ptá po důvodech vaší naděje.*“ (1 Petr 3,15).

1986 – „*Požehnaný, kteří přichází ve jménu Páně.*“ (Mt 21,9).

1987 – „*My, kteří jsme uvěřili, poznali jsme lásku, jakou má Bůh k nám.*“ (1 Jan 4,16)

1988 – „*Udělejte, cokoli vám nařídí.*“ (Jan 2,5)

1989 – „*Já jsem cesta, pravda i život.*“ (Jan 14,6)

1990 – „*Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesť.*“ (Jan 15,5)

1991 – „*Nepřijali jste přece Ducha otroctví, abyste opět propadli strachu, nýbrž přijali jste Ducha synovství, v němž voláme: Abba Otče!*“ (Řím 8,15)

1992 – „*Jděte do celého světa a blásejte evangelium!*“ (Mk 16,15)

1993 – „*Já jsem přišel, aby měly život a měly ho v hojnosti.*“ (Jan 10,10)

1994/1995 – „*Jako mne poslal Otec, tak i já posílám vás.*“ (Jan 20,21).

1996 – „*Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života.*“ (Jan 6,68).

1997 – „*Mistře, kde bydlíš? Pojďte a uvidíte!*“ (Jan 1,38-39).

1998 – „*Duch svatý vás naučí všemu.*“ (Jan 14,26).

1999 – „*Otec vás miluje.*“ (Jan 16,27)

2000 – „*A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi.*“ (Jan 1,14).

2001 – „*Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, nes každého dne svůj kříž a následuj mne*“ (Lk 9,23)

2002 – „*Vy jste sůl země, vy jste světlo světa.*“ (Mt 5,13-14).

2003 – „*Hle, tvá matka!*“ (Jan 19,27)

2004 – „*Rádi bychom viděli Ježíše.*“ (Jan 12,21)

2005 – „*Viděli jsme na východě jeho hvězdu a přišli jsme se mu poklonit.*“ (Mt 2,2).

2006 – „*Světlem pro mé nohy je tvé slovo, osvětluje moji stezku.*“ (Žalm 118/119, 105)

2007 – „*Jako já jsem miloval vás, i vy se milujte navzájem.*“ (Jan 13,34)

2008 – „*Až na vás sestoupí Duch Svatý, dostanete moc a budete mými svědky.*“ (Sk 1,8)

2009 – „*Máme naději v živém Bohu.*“ (1 Tim 4,10)

2010 – „Mistře dobrý, co mám dělat, abych získal život věčný?“ (Mk 10,17)

2011 – „V Kristu zapuště kořeny, na něm postavte základy, pevně se držte víry.“ (Kol 2,7)

2012 – „Radujte se stále v Pánu, opakuji: Radujte se.“ (Flp 4,4)

2013 – „Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy.“ (Mt 28,19).

2014 – „Blahoslavení chudí v duchu, neboť jejich je nebeské království.“ (Mt 5,3)

2015 – „Blahoslavení čistého srdce, neboť oni uvidí Boha.“ (Mt 5,8)

2016 – „Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství.“ (Mt 5,7)

*P. Michel Remery, generální vícesekretář
Rady evropských biskupských
konferencí (CCEE)*

Překlad Lucie Tutrová

¹ JAN PAVEL II., *Projev k mladým lidem, kterým svě-
řuje jubilejní kříž vykoupení*, 2. dubna 1984.

² JAN PAVEL II., *Projev k mladým lidem, kterým
svěřuje jubilejní kříž vykoupení*, 2. dubna 1984.

³ JAN PAVEL II., *Setkání s mladými na nám.
Sv. Jana Lateránského*, 30. března 1985.

⁴ JAN PAVEL II., *Apoštolský list Dilecti Amici mla-
dým lidem z celého světa při příležitosti mezinárodního
roku mládeže*, 31. března 1985, 1.

⁵ *Ibid.*

⁶ JAN PAVEL II., *Homilie na začátku pontifikátu*,
22. října 1978.

⁷ JAN PAVEL II., *Apoštolský list Dilecti Amici mla-
dým lidem z celého světa při příležitosti mezinárodního
roku mládeže*, 31. března 1985, 12.

⁸ *Ibid.*, 15.

⁹ *Ibid.*, 16.

¹⁰ JAN PAVEL II., *Poselství k oslavám Světového dne
míru*, 1. ledna 1985.

¹¹ *Ibid.*

¹² JAN PAVEL II., *Proslov k římské kurii v rámci vá-
nočního blahopřání*, 20. prosince 1985, 3.

¹³ *Ibid.*

¹⁴ JAN PAVEL II., *Apoštolský list kněžím k Zelenému
čtvrtku*, 31. března 1985, 5 in: *Kristus vás miluje*, Pau-
línky, 2001.

¹⁵ JAN PAVEL II., *Lettera ai fedeli della diocesi di
Roma*, 30. března 1985; *ID.*, *Lettera a tutti i vescovi
della Chiesa Cattolica*, 31. března 1985.

¹⁶ JAN PAVEL II., *Dopis kardinálovi Eduardovi
Franciscovi Pironiovi při příležitosti semináře o Světových
dnech mládeže v Czestochowé*, 8. května 1996.

¹⁷ BENEDIKT XVI., *Proslov k římské kurii s vánoční-
mi pozdravy*, 22. prosince 2005.

¹⁸ *Ibid.*

¹⁹ PAPEŽ FRANTIŠEK, *Promluva k mladým lidem
během modlitební vigilie*, 27. července 2013.

²⁰ JAN PAVEL II., *Dopis kardinálu Eduardovi Franci-
scovi Pironiovi při příležitosti semináře o Světových dnech
mládeže v Czestochowé*, 8. května 1996.

²¹ *Ibid.*

²² *Ibid.*

²³ Srov. např. PAWEŁ ZUCHNIEWICZ, *Szukalem
Was. Jan Paweł II i Światowe dni Młodości*, Radom
2005; Mimmo MUOLO, *Generazione GMG. La storia
della Giornata Mondiale della Gioventù*, Milano 2011;
Jan BALÍK, *Giovanni Paolo II in dialogo con i giovani*,
Roma 2013.

²⁴ Srov. DIOCESAN COMMISSION KDZ,
Grassroots. The youth ministry scape in Malta, St. Venera
2014, 46-49: “Census Youth and Adolescents 2013”.

²⁵ V originále i angl. “pouliční kazatelé (*callejeros de
la fe*)” – pozn. překl.

²⁶ PAPEŽ FRANTIŠEK, *Apoštolská exhortace
Evangelii Gaudium*, 24. listopadu 2013, 106.

²⁷ PAPEŽ FRANTIŠEK, *Dopis účastníkům 4. evrop-
ské konference o pastorači mládeže*, 11. prosince 2014.

²⁸ Srov. MICHEL REMERY, *Tweetuj s Bohem*, Pau-
línky, 2016.

²⁹ PAPEŽ FRANTIŠEK, *Dopis účastníkům 4. evrop-
ské konference o pastorači mládeže*, 11. prosince 2014.

³⁰ U nás by to odpovídalo kanceláři Sekce pro mládež
ČBK – pozn. překl.

³¹ Srov. např. PAWEŁ ZUCHNIEWICZ, *Miracles
of John Paul II*, Toronto 2006, 144-171; FRANÇOIS
VAYNE – ARIANE ROLLIER, *Jean-Paul II, les jeunes
et les JMJ*, Les Plans sur Bex 2005, 138-139.

³² Srov. FRANÇOIS VAYNE – ARIANE ROLLIER,
Jean-Paul II, les jeunes et les JMJ, Les Plans sur Bex
2005, 108-111.

³³ Srov. MARIE CHAUDEY – JEAN-PIERRE DENIS, “Michel Houellebecq : ‘Je ne suis plus athée’”, *La Vie*, 29. ledna 2015.

³⁴ Srov. NATHALIE BECQUAERT, *Evangeliser les jeunes adultes dans le souffle des JM*, Paris 2013, 21 [Documents Épiscopat, N. 12/2013]

³⁵ PAPEŽ FRANTIŠEK, *Poselství účastníkům 4. evropské konference o pastorači mládeže*, 11. prosince 2014.

³⁶ Srov. PAWEŁ ZUCHNIEWICZ, *Narodzini Pokolenia JP2*, Warszawa 2007, esp. 104-153.

³⁷ TULLIO CITRINI, “Vocazione (Teologia della)”, in: *Dizionario di Pastorale Vocazionale*, Roma 2002, 1290.

³⁸ PAPEŽ FRANTIŠEK, *Poselství účastníkům 4. evropské konference o pastorači mládeže*, 11. prosince 2014.

³⁹ NATHALIE BECQUAERT, *Evangeliser les jeunes adultes dans le souffle des JM*, Paris 2013, 22 [Documents Épiscopat, N. 12/2013].

⁴⁰ NATHALIE BECQUAERT, *L'évangélisation des jeunes, un défi. Église@jeunes2.0, Entretiens avec Yves de Gentil-Baichis*, Paris 2013, 72-73.

⁴¹ Srov. Lukáš 24,28-34; Jan 1,35-41.

KRAKOV - MÍSTO, KDE ČLOVĚK NA CHVILKU OMLÁDL

I když s manželem oba několikanásobně překračujeme věk mládežníků, kteří se sjeli na světové setkání se svatým otcem, byli jsme tam také. P. Jan Balík mne požádal, abych po dva dny poskytovala gynekologické poradenství.

A tak jsme ve čtvrtek brzy ráno nastarovali naše modré autíčko, abychom právě přede mší svatou přijeli do českého centra. Setkali jsme se se sestrou Andrejkou, která nám pomohla se v prostorách kláštera rychle zorientovat.

Zavedla nás také na místo, kde jsme se mohli i navzdory deštiku v klidu zúčastnit mše svaté, hlavním celebrantem byl pan kardinál Vlk. Mše pro mne byla hlubokým prožitkem, kolem spousta mladých lidí, usebraných, ve vzájemné jednotě modlitby. Shodli jsme se s mužem, že hudební doprovod dobře podmalovával atmosféru.

Odpoledne jsem již strávila v budce gynekologické poradny. Manžel zatím vyrazil do města na první průzkum, co Krakov nabízí.

V pátek dopoledne již jako zkušený cestovatel mne dopoledne provedl centrem města, katedrálou a hradem.

Abych odpoledne opět až do večera byla v poradně.

A to byla další zkušenost. Svědectví mladých lidí, poctivě hledajících orientaci v tom, co je možné přijmout jako zdravou, přirozenost respektující cestu proti tomu, co nabízí současná materialistická gynekologie,

postavená na manipulaci těla umělými hormony.

Co bylo potěšující, tak že přišly i snoubenecké dvojice. V několika případech dokonce z řeči vyplynulo, že návštěvu poradny inicioval mladý muž. V tom vidím velkou naději našich rodin, že jsou zde mladí muži, kteří vnímají zodpovědnost a že jim záleží na zdraví své milé.

Několik slečen se mi světilo, že sice o CENAP a možnosti internetového poradenství věděly, ale netroufaly si jen tak do éteru psát o svých problémech, a do Brna pro ně pro osobní konzultaci bylo daleko, a že tedy jsou moc rády, že mohou v rámci WYD přijít osobně.

Čas mimo poradnu strávený v prostorách českého centra byl vyplněný setkáními se známými a přáteli, zajímavé bylo setkání s člověkem, se kterým jsem se dosud znala jen přes internet. Společné stání ve frontě na jídlo umožnilo další letmá setkání právě s těmi, se kterými by se jinak těžko zrealizovalo pro vzdálenost a oboustranné velké vytížení. Především se to týkalo setkání s některými kněžími, kterých si moc vážím pro jejich službu mladým lidem.

I když pobyt v Krakově mezi mladými lidmi trval pouze dva krátké dny, jsem ráda, že jsme se tohoto mohli zúčastnit. Snad jsem alespoň někomu pomohla. Musím přiznat, že tato akce pomohla i nám. Na chvíli jsme mezi nimi omládlí.

Ludmila Lázničková

KRAKOV 2016

Nevím, co byste rádi slyšeli. Jestli to, co se tam každý den dělo? Nebo jak moc to tam bylo strašné? A co to množství lidí? Jestli chcete slyšet zastrašení, či jen dobré zprávy.

Řeknu vám, jak to cítím já. Neříkám, že to množství lidí, narvané ulice byly super. To nebyly. Ale mám na to jen hezkou vzpomínku. Přestože se pořád někde čekalo, tak i když jste koukali přes sklo tramvaje na lidi, co do narvané tramvaje chtěli taky, tak se venku pořád zpívalo a lidi na sebe přes sklo mávali. Na mě se jeden hodně naštvaný chlápek z čista jasna otočil a začal mi na sklo malovat srdíčko a dělat vtipné obličejy. V tuhle chvíli, kdy se každý snaží dostat alespoň do půlnoci do svého ubytování, poznáte lidi nejlépe. Našli se ale i tací, co zabránili všem nastoupit do tramvaje, kromě své skupiny.

Pokud někdo jel do Krakowa na týden nebo ještě hůř jen na pár dní, tak si to nemohl užít tolik jako lidi, kteří jeli na předprogram. Proč? Předprogram byl zaprvé s méně lidmi a zadruhé jste tam dostali informace o tom Krakově samotném. Tzv. předprogram je jako předehra. Bez ní to není ono. A když jedete jen do Krakowa, tak si vezměte sebou víc kamarádů, protože bez nich to není taková sranda. Tím nechci říct, že tam nesmíte být sami. Můžete. Protože tam nikdy sami nebudete.

Jestli mohu mluvit sama za sebe, tak jsem nikdy neviděla zpívat, tančit a radovat se to-

lik lidí s tak krásnou a silnou energií, kterou do mě a do všech přenášeli. Něco Vám řeknu. Ta silná a krásná energie byla přítomnost Boha a byla opravdu silná. A jak se říká, největší třešničkou na dortu to byl Svatý otec František. Jeho promluvy – hádám – se nedotkly pouze mě, ale všech lidí, co tam byli, co ho poslouchali a viděli v televizi. Zval nás k tomu, abychom byli silní, odvážní, nebáli se v dnešní době bojovat za své sny. Povzbuzoval především nás, mladé, ale také všechny na této zemi. Bylo to velkolepé. A pokud jste jeho promluvy neslyšeli, tak doporučuji, abyste si alespoň jednu pustili.

Přijížděla jsem do Polska se strachem a neklidem. Odjížděla v naději, šťastná, plná energie a lásky k rozdávání. Proto, pokud chcete něco ve svém životě změnit, či uzdravit své srdce, jeďte za dva a půl roku do Panamy! A když se budete bát, tak si vzpomeňte na mě nebo hlavně na mou sestru Kateřinu. Ta jen slyšela, že má jet na SDM a měla hned náladu nanic. Dokonce v den odjezdu se nehodlala zabalit. Pořád říkala, že ona se tam nechce mačkat mezi množstvím lidí a že se tam ani nepřihlásila, a že jí do toho rodiče nutit nebudou, když tam nechce! Nakonec odjela s protestem, ale i s odvahou. Byla odvážná a přijela šťastnější a s novými zážitky, plná Boží energie a alespoň o něco víc pozitivnějšího vidění světa.

Jenny Sternwaldová

BŁOGOSŁAWIENI MIŁOSIERNI ALBOWIEM ONI MIŁOSERDIA DOSTĄPIĄ - ŚWIATOWE DNI MŁODZIEŻY KRAKÓW 2016

Je středa 20. července, někdy po osmé hodině ranní. V pražských Kunraticích postává větší skupina lidí, všichni očividně v napjatém očekávání toho, co je čeká. Po nějaké době se všichni odeberou do kostela na společnou modlitbu. Tou dobou venku zaparkují 4 autobusy, které jsou následně označeny, aby každý ze skupiny věděl, který podle seznamu je "ten jeho." Společná modlitba končí, všichni vyjdou ven, hledají svá zavazadla, ujišťují se, jestli si správně pamatují číslo autobusu, ke kterému se následně odeberou, uloží zavazadla... Ještě najít občanku, případně kartu mladších...

Proč? Všichni tito mladí lidé míří do Polska. Čeká je setkání v Krakově, Světové dny mládeže 2016. Ale autobusy nejedou do Krakova. Každý jede jinam, ale všechny míří do diecéze Hnězdno. Každý autobus do jiné farnosti. Kam vyrazily ostatní 3 autobusy, jsem se dozvěděla až později, ale vím, že autobus s označením PH-02 měl cíl své cesty Trzemeszno.

Cesta byla dlouhá, do cíle jsme dorazili až kolem sedmé hodiny večerní. U kostela, kde probíhala registrace, na nás čekalo mnoho místních, nejen rodiny, ve kterých jsme měli být po dvou ubytováni... Ten den se toho pak už moc nedělo, byl čas seznámit se se "svojí rodinou" a trochu se zabydlet. Od čtvrtka už to ale jelo. Navštívili jsme místo, kde byl pokřtěn polský král Měšek I., viděli jsme originální divadlo o polské historii (občas jsme nevěděli, co se zrovna děje...). Ale

i tak to bylo krásné! A nešlo si nevšimnout spousty hasičů, kteří tam pro jistotu byli :) Mimochodem, návštěvníci v rámci SDM tvořili většinu publika), prošli jsme branou ve tvaru ryby, obnovili svůj křest. Navštívili jsme místo, kde kázal sv. Vojtěch. Tam jsme měli společnou mši sv. s lidmi z jiného pražského autobusu a z autobusu z Litoměřic, kterou sloužil kardinál Vlk; ostatně, mše svatá byla na programu každý den. Koupali jsme se v jezeře, byli na šlapadlech...

Mimochodem, kdo by měl dojem, že Poláci jsou suchaři... Ani omylem! Jsou to nejvíce párty lidi!

V sobotu jsme se všichni sešli v Hnězdně i s lidmi z jiných zemí (celkem 12 států včetně Polska), kde jsme se zúčastnili společné mše svaté a pak i večerního programu, který byl zakončen krátkou adorací. V neděli jsme pak trávili čas dopoledne v rodinách a odpoledne se konalo velké loučení s farností. Pak už si jen zabalit, rozloučit se s rodinou a vyrazit na vlak do Krakova...Loučení bylo dojemné, předprogram a místní lidé tak úžasní, že se nám nechtělo odjíždět...

Do Krakova jsme dorazili ve tři ráno. Jako fakt. Na registraci jsme byli někdy ve čtyři ráno. Do postele (spacáku) jsme se dostali asi ve tři čtvrtě na šest. Beze srandy. Celé dopoledne jsme spali.

A co se mi vybaví, když si vzpomenu na Krakov? Fronta na jídlo, fronta na sprchu, fronta na záchod. Únava. Davy lidí, všichni

snažící se dostat se do parku Błognia (a pak zase ven). Davy lidí volající Papa Francisco. Davy lidí, všichni na sobě mají ten stejný (červený, modrý nebo žlutý) batůžek a tu samou pláštěnku. Davy lidí projevující velmi hlasitě odkud kdo pochází. Vlajky. Přátelé, o kterých jsem si myslela, že je mezi tolika lidmi nemám šanci potkat a přesto jsem je potkala. Jak jsem hledala schönstattskou skupinku a pak jsem objevila jejich vlajku. Náhodné rozhovory s cizími lidmi začínající větou "Hi! Where are you from?" České národní centrum. Oznámení, že nemáme v tramvajích řvát "Kdo neskáče není Čech," protože polské tramvaje by naše skákání nemusely vydržet. Svátost smíření v klášterní zahradě mezi stromy. Kešu. Mše sva-

tá. Hymna SDM. Radost. Krakov, kde na hlavním náměstí hrají katolické písničky (a jsou to fakt vypalovačky!). Krakov, kde na náměstí tančí řádové sestry. Krakov, kde koncertují mniši. Krakov, kam přijelo téměř 40000 policistů kvůli naší bezpečnosti. Krakov, kde si člověk nepřipadal divně a nikdo na něj nekoukal divně, když nosil brýle s nápisem I love Jesus. Krakov, kam přijel papež František. Campus Misericordiae, kam přijelo 2,5 milionu lidí, aby se setkali se Svätým Otcem...

Ta atmosféra se nedá popsat. Nedá se popsat, jaké to bylo. To se prostě musí zažít.

Edita Danielová

KRAKOV 2016

Během prázdnin se konal Světový den mládeže. Určitě jste o tom alespoň slyšeli. Z Hořovic jelo hodně málo lidí (alespoň něco). I kdyby jel jenom jeden člověk, mělo by to cenu, protože každá kapička tvoří moře. Moře - dva a půl milionu lidí se přijelo radovat do Krakova. Je to úžasné, tolik mladých lidí přijelo jen proto, že znají Boha. Nemuseli ovšem přijet jen věřící. Zván byl každý.

Kdybyste se mě zeptali, jak se mi tam líbilo, tak bych odpověděla: „spala jsem na tvrdé zemi (jednou i venku), jídlo nebylo skvělé a dlouho jsem nevěděla, kde uplatnit stravenky na večeři. Nemohli jste se vyhnout přecpaným tramvajím a na velkých akcích bylo vše jen na tabulích bez překladu do českého jazyka (TV přenos byl lepší).“ Nesměla bych ovšem zapomenout dodat: „Bylo to úžasné, nemohlo to být lepší. Nejskvělejší akce, na které jsem kdy byla a náramně jsem si to užila. Neodpustila bych si, kdybych nejela. Do Panamy bych ráda jela!

Je to neuvěřitelné. Normální člověk by se divil, proč se mi to tak líbilo, když je tam tolik záporů. Odpověď je jednoduchá (leč pro někoho nepochopitelná). Dostanete se blíž lidem (někdy až moc), poznáte nové lidi, nabije vás to energií a pocítíte Boží lásku. Tu lásku, jež nevysiluje, ale posiluje. Tu, co netrápí, ale naplňuje štěstím a nekonečnou radostí. Pocítíte setinu toho, jak nás miluje Bůh.

Slovy se to vše nedá vysvětlit. Musíte tam být a zažít to. Zažít jedinečný pocit, který je nepopsatelný.

Tímto vás VŠECHNY zvu do Panamy. Nesmíte čekat spaní v postelích, několicachodové jídlo, či denní koupel. Musíte se jet přiblížit k Tomu, kdo vás miluje svou nekonečnou láskou, abyste získali nejsprovější zážitek na světě a hlavně proto, že chcete.

Kateřina Sternwaldová

JAKÉ TO BYLO V KRAKOVĚ? SVĚTOVÉ!

Co přiměje téměř dva miliony mladých lidí, aby opustili své domovy, zabalili krosny, našetřili dost peněz a vydali se na cestu, mnohdy tisíce kilometrů dlouhou? Touha zažít vztah s Bohem ve společenství věřících z celého světa. Touha poznat nová místa a nové kultury. Touha setkat se s nejvyšším zástupcem Krista na zemi. Tradici Světového dne mládeže založil před více než třiceti lety svatý Jan Pavel II. Na ročník s číslem XXXI. jsme se vydali do Krakova, kde Karol Wojtyła prožil část svého života.

Cesta v horku a obrovském davu, hodiny fronty na toalety a jídlo, spánek pod hvězdami na tvrdé zemi. Ale také obohacující rozhovory s lidmi odlišných kultur, síla společenství a hlavně sobotní vigilie s následnou ranní mší slouženou papežem Františkem. Na závěr setkání jsme všichni společně putovali na Campus Misericordiae, kde program Světového dne mládeže vyvrcholil. Co se ale dělo v předchozích deseti dnech?

Předprogram prožili účastníci na různých místech Polska. Vzájemné návštěvy a udržování kontaktů i po příjezdu domů svědčí o tom, jak dobře přijali místní věřící komunity mladé poutníky. Ze dnů v diecézích jsme se potom vypravili na místo hlavních událostí, do historického Krakova.

Dopoledne vždy patřilo katechezím v Českém národním centru v cisterciáckém klášteře. Ve zdejší zahradě jsme mohli čerpat sílu, abychom se odvážili do zpívajících a tančících davů, které proudily Krakovem. Koncerty, svědectví, taneční a divadelní vystoupení na mnoha pódiích v centru i okolí města, sportovní utkání – v odpoledním programu nechybělo snad vůbec nic. Mohli

jsem si vybrat, zda využijeme nabídky našeho centra, nebo zda se poohlédneme, co si pro ostatní připravili Italové, Francouzi, Brazilci či lidé z anglicky mluvících zemí.

Nejsilnějším zážitkem ze dvou týdnů v Polsku nejspíš pro většinu účastníků zůstane víkendové putování na vigilii. Mohli jsme díky němu naplno prožít motto setkání, protože náročnost pouti nám dala mnoho příležitostí k milosrdným skutkům.

Tamní atmosféru můžete zakusit, ať už jste v Krakově byli nebo ne.

Tento měsíc vyšla kniha **Milosrdní dojdou milosrdenství**, kde naleznete promluvy otců biskupů, svědectví, promluvy papeže Františka a mnoho vzpomínek českých účastníků tohoto setkání.

Kniha je k zakoupení v knihkupectví Paulínky a na DCM.

Světový den mládeže Krakov 2016

V. CELOSTÁTNÍ FÓRUM MLÁDEŽE

Celostátní fórum mládeže se bude konat od **23. – 26. února 2016** v Olomouci.

Motto: „Církev má mnoho co říci mladým lidem a mladí lidé mají mnoho co říci církvi.“ (sv. Jan Pavel II., *Chistifideles laici* 46)

Tématem fóra je evangelizace.

Těžištěm fóra jsou rozhovory mladých lidí ve skupinách na vybraná témata, která se úzce dotýkají církve, společnosti i jich samotných, a rozhovory s biskupy. Zúčastní se ho na 100 delegátů ve věku 18 - 30 let. Důležitými účastníky fór jsou biskupové. Během fóra mají biskupové a pozorovatelé možnost hlouběji poznat myšlení a postoje mladých lidí.

Kdo se může účastnit fóra jako pozorovatel

Členové Sekce pro mládež ČBK a zájemci z řad zodpovědných za řehole, hnutí, komunity, spolků pracujících v duchu křesťanství, vysokoškolskou pastorační, zástupci teologických fakult a pastorační v diecézích.

Pozorovatel nemá právo vstupovat do debat.

Bližší informace naleznete zde:

<https://olomouc2017.signaly.cz/1607/fora-mladeze-2016-2017>

V případě zájmu zúčastnit se Celostátního fóra mládeže jako pozorovatel, přihlaste na e-mailové adrese: novak@cirkev.cz do 5. 12. 2016.

KŘESŤAN VE VÍRU SVĚTA

témata pro společenství mladých lidí

Soubor 12 témat pojednává o životě křesťana ve společnosti a o jeho odpovědnosti proměňovat ji evangeliem.

Každé téma obsahuje vypracovaný text, životopis svědka, metodiku, návrh modlitby, souhrnný leták.

Metodicky zpracovaný materiál pro společenství mládeže připravila Sekce pro mládež ČBK.

K dostání na Diecézních centrech mládeže nebo v Karmelitánském knihkupectví.

SEN PAPEŽE FRANTIŠKA O EVROPĚ

„Sním o mladé Evropě, schopné být ještě matkou: matkou,

kteřá má život, protože život respektuje a nabízí naději na život.

Sním o Evropě, která pečuje o dítě, pomáhá jako bratru chudému

i tomu, kdo přichází a hledá přijetí, protože o všechno přišel a hledá útočiště.

Sním o Evropě, která naslouchá nemocným a starým lidem

a váží si jich, aby nebyli snižováni na neproduktivní předměty k odepsání.

Sním o Evropě, v níž být migrantem není přestupkem, nýbrž pozváním

k většímu nasazení v důstojnosti celé lidské bytosti.

Sním o Evropě, v níž mladí lidé dýchají čistý vzduch poctivosti,

milují krásu kultury a prostý život, nezanesený nekonečnými potřebami konzumu;

kde uzavřít manželství a mít děti je odpovědnost a velká radost,

a nikoli problém způsobený nedostatkem dostatečně stabilní práce.

Sním o Evropě rodin se skutečně efektivními politikami,

zaměřenými na lidské tváře víc než na čísla, na rození dětí více než nahromadění majetku.

Sním o Evropě, která propaguje práva všech lidí a pečuje o ně,

a nezapomíná na povinnosti vůči všem.

Sním o Evropě, o níž nebude možné říci, že její úsilí o lidská práva byla její poslední utopií.“

(Z promluvy papeže Františka při přebírání Ceny Karla Velikého, Vatikán, 6. 5. 2016)

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1, tel.: 224 818 757, 733 755 999,
on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz.

Papež František

Amoris laetitia

(Radost z lásky)

Posynodální apoštolská exhortace o lásce v rodině

Exhortace je plodem dvou synodů o rodině. Již z několika úvodních bodů je zřejmé, že papež ani synodní otcové neuhýbají před složitostí předložených témat. Papežův otevřený pohled na realitu rodiny v současném světě není vystaven na abstrakcích a nedosažitelných metách, ale vyznačuje se věrností evangelnímu ideálu a zároveň pastorační citlivostí vůči konkrétním situacím.

Brož., 117 str., 99 Kč

Jako e-kniha ke stažení zdarma!

Evangelium na každý den 2017

Průvodce pro ty, kdo touží číst a rozjímat evangelium v rytmu liturgie církve. Evangelní úryvek příslušného dne je doprovázen krátkým komentářem. Autory komentářů na rok 2017 jsou čeští autoři (kněží, jáhni, zasvěcené osoby, manželé). Evangelium příslušného dne je uvedeno v plném znění. Nechybí však odkaz na ostatní liturgická čtení a informace o slavnosti, svátku či památce daného dne.

Brož., 479 str., 99 Kč

Joël Guibert

Přijď tvé milosrdenství

Osobní zkušenost s Božím milosrdenstvím

Cílem této knihy je umožnit čtenáři, aby vstoupil srdcem

do tajemství milosrdenství, které je zachyceno především v poselství sestry Faustyny Kowalské. Nejedná se o teologické reflexe, ale o pozvání k osobní zkušenosti s Božím milosrdenstvím, aby mohlo více pronikat do církve i do celého světa.

Brož., 304 str., 295 Kč

Isabelle Prêtre

Jak si zpackat život

Snadno a rychle

Neobvyklé „zrcadlo ke zpytování svědomí“, které vyvádí čtenáře ze zahleděnosti na jednotlivé chyby a vzbuzuje v něm otázky o základním nasměrování celého jeho života a tak mu napomáhá odhalovat umně maskované nedostatky, které se často vydávají za ctnosti.

Brož., 120 str., 149 Kč

Paolo Gulisano

C. S. Lewis

Ve světě fantasy a evangelia

Kniha se věnuje postavě a dílu známého spisovatele, který se pod vlivem svého přítele J. R. R. Tolkiena znovu navrátil ke křesťanství, což ovlivnilo jeho následující tvorbu. Záměrem knihy je vtáhnout čtenáře do Lewiseva života, dát nahlédnout do světa jeho víry a vnitřní svobody a skrze tuto optiku číst jeho nádherné příběhy.

Váz., 264 str., 279 Kč (vyjde v 1. polovině listopadu)

Nabízíme: Velký diář na rok 2017 (200,-Kč),

Kapesní diář na rok 2017 (88,-Kč),

Liturgický kalendář na rok 2017 (48,-Kč)

„NEBOJTE SE!“

**15. - 20. 8.
2017**

CELOSTÁTNÍ SETKÁNÍ MLÁDEŽE OLOMOUC

setkání s přáteli
atraktivní workshopy
poznání nových lidí
slavení eucharistie
setkání s biskupy
známé osobnosti
zajímavá témata
sporty a relax
skvělá hudba
pouť rodin

@csm2017

www.olomouc2017.signalny.cz

Pořádá: Sekce pro mládež ČBK a AKSM z.s.

XXXI. světový den mládeže
“Blahoslavení milosrdní, neboť oni
dojdou milosrdenství.“ (Mt 5,7)

Vydává
Sekce pro mládež ČBK a
Asociace křesťanských spolků mládeže, z. s.

Thákurova 3
160 00 Praha 6